

FSO 2011



Izvješće o radu za 2011.

FORUM ZA SLOBODU ODGOJA

2011.

Forum za slobodu odgoja je osnovan 21.12.1992. godine, a registriran 09.06.1998.

Godina 2011. je 19. godina djelovanja.

Upravna i nadzorna tijela	Izvršna tijela
Predsjednica Vesna Mihoković Puhovski	Izvršna direktorica Eli Pijaca Plavšić
Upravni odbor Vesna Mihoković Puhovski, predsjednica dr. sc. Dubravka Miljković, članica mr. sc. Višna Grozdanić, članica Stjepan Cipek, član prof. dr. sc. Lino Veljak, član prof. dr. sc. Milan Polić, član dr. sc. Mladen Domazet, član	Direktor financija Denis Čihor
Nadzorni odbor Katarina Ivča Farnell Mirta Dagmar Muhić Zlatko Šešelj	Direktor razvoja i programa Mario Bajkuša
	Voditeljice Medijacijskih centara Ana Karlović, MC Zagreb Diana Batinić, MC Rijeka Marina Brkić, MC Velika Gorica
	Voditeljica programa "Edukacijom do zdravlja" Biserka Šavora

TRENERI I TRENERICE

Ana Jurišić	Vesna Vlahović-Štetić
Ana Karlović	Višnja Grozdanić
Ana Žnidarec Čučković	Vlasta Vizek-Vidović
Andrea Petković	Zlatica Šimunović
Andreja Kosorčić	Zoran Pavletić
Biserka Šavora	Željka Kamenov
Branko Ančić	
Diana Batinić	
Domagoj Morić	
Eli Pijaca Plavšić	
Fadila Zoranić	
Gordana Novković-Poje	
Hicela Ivon	
Igor Miškulin	
Jasmina Ibišević Muminović	
Katarina Ivča Farnell	
Kim Anić	
Ljerka Dobaj Ristić	
Marina Brkić	
Mario Bajkuša	
Nina Matijašević	
Tamara Puhovski	
Tonča Jukić	
Vesna Kostović-Vranješ	
Vesna M. Puhovski	

VOLONTERI

Jelena Perak
Filip Gospodnetić
Iva Tustanovski
Ivana Živčić
Jasmina Kovač
Luka Čvarek
Valentina Juričić
Kristina Tolić
Lana Šešelj
Damir Bubanović
Marija Čaćić
Aleksandra Pijuko
Borna Foršek
Ivana Veldić
Divna Rogić
Domagoj Morić
Ana Vrsalović
Renata Herman

UVOD

Forum za slobodu odgoja u 2011. godini unatoč finansijskoj nestabilnosti uspio je razviti nove projekte, uspostaviti nova partnerstva i sve više se usmjeriti na istraživačke projekte i kreiranje obrazovnih politika.

Unatoč manjim sredstvima za rad i stalmom padu broja seminarskih grupa, posebno iz programa "Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje", 2011. godinu obilježila su nova kvalitetna partnerstva, međunarodne aktivnosti te sve veće profiliranje organizacije u relevantnog dionika u području oblikovanja obrazovnih politika.

Ono što je iznimno važno napomenuti jest kako je 2011. godina bila godina u kojoj su se postavili temelji za nove strateške promjene u radu Forum-a te sve veću profiliranost organizacije u području obrazovanja, ali i uspostavu sve većeg broja partnerstva s relevantnim dionicima iz javnog, privatnog i civilnog sektora.

Posebno smo ponosni što smo uspjeli održati sva radna mjesta, primiti veliki broj volontera te što smo nastavili s održavanjem dobrih međuljudskih odnosa unutar tima te zadržali strastveni duh među zaposlenicima, suradnicima i volonterima prema misiji organizacije.

Kada smo kod novih partnerstva i ostvarenih suradnji potrebno je spomenuti Veleposlanstvo SAD-a s kojim smo krajem 2010. godine započeli suradnju na projektu „Možemo to riješiti“ koji su oni poduprijeli i finansijski te ga nastavili i u 2011. godini. Po završetku projekta ostali smo u partnerskim odnosima s Veleposlanstvom te su nam krajem godine povjerili organizaciju sastanka za udruge dobitnice finansijske podrške za rad na projektima manjeg opsega u lokalnoj zajednici. To je bilo i svojevrsno priznanje našeg uspješnog rada. Od novih partnerstva i donatora potrebno je spomenuti Zakladu Rosa Luxemburg koja je financirala istraživački projekt o stavovima i iskustvima nereligioznih roditelja prema vjeronomuškomu u javnim školama u Hrvatskoj. Radi se o prvom

većem istraživačkom projektu kojeg je Forum proveo i koji je imao veliki interes javnosti te je rezultirao aktivnjom participacijom roditelja u rješavanju problema vezanih uz organizaciju vjeronomuške u školama.

Također, zahvaljujući naporima predsjednice Forum-a Vesne Mihoković Puhovski prva smo organizacija u Hrvatskoj koja je dobila preporuku za svoj rad Angeline Jolie kao i donaciju od Jolie-Pitt fondacije za projekt vezan za odgoj za mir. Prošlu godinu obilježio je i prvi "Youth in Action" program Agencije za mobilnost i program Europske unije kroz koji smo organizirali međunrodn trening iz nenasilne komunikacije za sudionike iz pet zemalja koji rade s djecom i mladima. Kroz taj projekt otvorili smo jedno novo područje aktivnosti gdje je fokus na međunarodnom aspektu, ali i na direktnom radu s mladima kao jednoj od programske cjeline i starteških ciljeva Forum-a.

Zaposlenici i suradnici FSO-a nastavili su s aktivnostima u međunarodnim i domaćim organizacijama kojih je Forum član (EFFE, NEPC, RWCT IC, Koordinacija udruga za djecu). Tako je Eli Pijaca Plavšić u 2011. godini ponovno izabrana za potpredsjednicu Upravnog odbora međunarodne organizacije RWCT International Consortium, Vesna Mihoković Puhovski i dalje je članica Upravnog odbora EFFE-a, Mario Bajkuša je postao član radne grupe za izradu nove Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva za razdoblje 2012.-2016 te je također u sklopu Network of Education Policy Centers zadužen za vođenje projekta "Education for Sustainable Development Partnership Initiative" u Hrvatskoj. Radi se o iznimno značajnom projektu koji se počeo provoditi krajem 2010. godine, a u sklopu kojeg je provedeno istraživanje o prisutnosti kognitivnih sadržaja, vrijednosti i vještina održivog razvoja u temeljnim obrazovnim dokumentima te projektu koji je također odredio jedan novi smjer kretanja u Forumu: istraživanja, utjecaj na obrazovne politike te međunarodna

suradnja na zahtjevnim i velikim projektima financiranim u sklopu EU fondova.

Suradnja s nositeljem projekta "Network of Education Policy Centers" bila je iznimno aktivna i urodila je prijavom više međunarodnih projekata, suradnjom s mnogim zemljama u regiji, ali i uspostavom suradnje sa zemljama zapadne Europe.

Jedan od takvih projekata je i "SIRIUS Network", projekt kojeg je nositelj Autonomous University iz Barcelone u Španjolskoj i UNESCO Katalonija pod nazivom "Obrazovanje djece migranata", a na kojem je partner i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Projekt će se provoditi u razdoblju 2012.–2014. godine.

Program medijacija u 2011. godini također je razvio novu strategiju djelovanja. Sva tri medijacijska centra (Rijeka, Velika Gorica i Zagreb) nastavila su s radom promovirajući medijaciju u odgojnim i obrazovnim institucijama, ali i široj lokalnoj zajednici s novim smjerom ulaza medijacije u područje socijalne skrbi te sve većim uključivanjem u edukacije djelatnika centara za socijalnu skrb, obiteljskih centara te generalno onih koji dolaze iz područja zaštite djece i mlađih. Nastavila se i suradnja sa školama i sve više škola u kojima djeluju naši školski medijatori počelo je provoditi projekte vezane uz medijaciju na razini škole te je u velikom broju škola medijacija postala dio školskog kurikuluma. Za to je najzaslužnija odlična suradnja medijacijskih centara s ravnateljima, stručnim suradnicima i nastavnicima iz tih škola. Upravo to najbolje je bilo vidljivo na konferenciji o medijaciji održanoj u svibnju 2011. godine gdje su se predstavljali projekti implementacije nenasilne komunikacije i odgoja za mir u školama u Hrvatskoj. Na konferenciji je sudjelovalo oko 150 sudionika.

S obzirom na novi strateški smjer i pripremu za izradu nove strategije Forum-a 2012.–2014. godine u 2011. prošli smo kroz proces razvijanja ideje socijalnog poduzetništva te smo bili uključeni u program NESsT kroz koji smo razvili poslovni plan za socijalno poduzetništvo i to kroz razvijanje nove usluge poticanja društveno odgovornog poslovanja

razvijajući ideju administriranja programa stipendija za male i srednje tvrtke u Hrvatskoj.

Posebno se možemo pohvaliti činjenicom kako je u 2011. godini održano ukupno 24 seminarske grupe iz različitih područja, a u njima je sudjelovalo 517 sudionika i sudionica. Prosječna opća ocjena svih održanih seminara iznosila je 4,83 (na skali od 1 do 5) s podatkom kako 99% sudionika preporučuje seminare svojim kolegicama i kolegama.

U 2011. godini bilježimo i značajan porast medijskih objava o našim programima te sudjelovanja na različitim TV i radijskim postajama, ali i prisutnost na društvenim mrežama. Detaljnju analizu medijskih objava donosimo u nastavku ovog izvještaja.

Na kraju, u 2011. godini nastavili smo s programom volontiranja u Forumu. Volonteri svojim radom i entuzijazmom iznimno pomažu u svim našim projektima. Ovdje posebno moramo istaknuti naše volontere koji su dali iznimski doprinos u radu Forum-a, a to su Domagoj Morić i Ivana Veldić koji su pokazali kako mladi ljudi mogu aktivno doprinositi svojim idejama i kreativnošću promjenama u društvu. Na tome im iskreno zahvaljujemo!

U izvještaju o radu FSO-a u 2011. godini donosimo pregled svih najznačajnijih aktivnosti koje smo provodili te finacijsko izvješće o prihodima i rashodima, ali i grafičke prikaze finacijskih promjena u posljednjih nekoliko godina.

Eli Pijaca Plavšić
izvršna direktorica

ČITANJE I PISANJE ZA KRITIČKO MIŠLJENJE

Temeljem poziva za sudjelovanje upućenog svim školama, u 2011. godini organizirane su dvije seminarske grupe (obje u Zagrebu) što je od početka programa zabilježeno kao najveći pad interesa.

Razlozi su mnogi, a većinom se mogu svesti pod činjenicu kako su sredstva školama za stručna usavršavanja znatno umanjena te smo izgubili potpore lokalnih samouprava koje su gotovo svake godine financirale provedbu programa; prvenstveno se to odnosi na grad Rijeku i Veliku Goricu.

U 2011. godini održane su dvije grupe u kojima je sudjelovalo ukupno 51 sudionik. Prosječna ocjena održanih seminarskih grupa je 4,55.

Najveći dio sudionika činili su učitelji razredne

nastave i profesori predmetne nastave u osnovnim i srednjim školama.

Forum je član međunarodne organizacije *Reading and Writing for Critical Thinking International Consortium* (RWCT IC) te je u studenom 2011. g. izvršna direktorica FSO-a Eli Pijaca Plavšić ponovno izabrana za potpredsjednicu Upravnog odbora organizacije.

U sklopu RWCT IC-a kao partneri na projektu prijavili smo projekt **Adult Literacy** na natječaj Europske komisije u sklopu programa Grundtvig. Rezultate očekujemo tijekom 2012. godine.

Eli Pijaca Plavšić

AKTIVNO UČENJE I KRITIČKO MIŠLJENJE U VISOKOŠKOLSKOJ NASTAVI

U 2011. godini započela je nova seminarska grupa u programu „Aktivno učenje i kritičko mišljenje u visokoškolskoj nastavi“ koju smo u nekoliko navrata tijekom 2010. godine morali odgađati zbog nedovoljnog broja sudionika.

U 2011. održana su dva vikend seminara za ukupno 26 sudionika s različitim fakulteta većinom iz Zagreba. Interes za edukaciju i dalje postoji i nastavnici se javljaju, međutim fakulteti nisu u mogućnosti pokriti trošak kotizacije za svoje djelatnike, a u ovim okolnostima teško je očekivati kako će nastavnici samostalno uplaćivati kotizaciju.

U 2011. godini u suradnji s Hrvatskim studijima dobili smo i prijavili projekt pod nazivom **Poticanje i širenje kulture kvalitete na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu**. Jedna od projektnih aktivnosti je i edukacija znanstvenih novaka i nastavnog osoblja Hrvatskih studija u programu „Aktivno učenje i kritičko mišljenje u visokoškolskoj nastavi“. To je prvi ovakav projekt kojeg u Hrvatskoj radimo u suradnji s jednim sveučilišnim studijem. Također, u 2011. godini pojavio se interes i drugih fakulteta i studija za tzv. „in house“

seminare te smo sukladno iskazanom interesu poslali više ponuda za održavanje edukacije na pojedinim fakultetima, međutim, tijekom 2011. godine niti jedan se nije realizirao.

Vrlo važna novost u 2011. godini jest i činjenica kako je međunarodna organizacija RWCT IC iskazala interes za program ALCT i uspjehe programa u Hrvatskoj te želi projekt podijeliti s ostalim organizacijama članicama. Dogovoren je kako će se u 2012. godini organizirati sastanak svih zainteresiranih organizacija članica i predstavnika sveučilišta iz zainteresiranih zemalja kako bi se vidjelo na koje se načine naš projekt može iskoristiti i proširiti na druge zemlje. Sastanak će biti organiziran u Zagrebu i na njemu će autorice projekta Vlasta Vizek Vidović i Višnja Grozdanić predstaviti rezultate i mogućnosti širenja projekta.

Eli Pijaca Plavšić

INTEGRALNO GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

Program "Integralno građansko obrazovanje" (IGO) obuhvaća napore Foruma za slobodu odgoja za uvođenjem obrazovanja za demokratsko građanstvo i ljudska prava u obrazovni sustav. Program se sastoji od potprograma "Pravo u svakodnevici", "Obrazovanjem protiv korupcije", "Medijacija" i "Edukacija o Europskoj uniji". U sklopu svakog potprograma provode se seminari stručnog usavršavanja.

Tijekom 2011. godine, najviše zbog nedostatka finansijskih sredstava za stručno usavršavanje, provedba programa ovisila je najvećim dijelom o projektnom financiranju.

Suradnja s Hrvatskim studijima

U sklopu projektnog rada, ostvarena je suradnja s Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu s ciljem osnaživanja studenata i studentskih predstavnika u području sudjelovanja u donošenju odluka te u području građanskog obrazovanja. Suradnja je ostvarena kroz dva projekta koja su financirana potporama Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske i Gradske ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba. Kroz ta dva projekta organizirani su seminari za studente Hrvatskih studija u programima "Medijacija" i "Edukacija o Europskoj uniji". Također, organiziran je i jednodnevni seminar "Upravljanje projektima za studentske udruge". S tim seminarom studenti i studentski predstavnici upoznati su s projektnom logikom, glavnim etapama projektnog planiranja, kao i nekim praktičnim aspektima razvoja i pisanja projekata. Kroz ova tri seminara educirano je 39 studentica i studenata.

Udžbenik za studente

Želeći dati studentima više informacija te ih potaknuti da se aktivnije uključe u svoju akademsku zajednicu, projektima je bila planirana izrada brošure o pravima i obvezama studenata kao i praktične informacije o studiranju. Projektni tim uvidio je jedinstvenu priliku da se umjesto navedene brošure pristupi izradi udžbenika za studente

u području aktivnog građanstva, demokracije i ljudskih prava te političke pismenosti. S izradom udžbenika nastavljeno je i nakon isteka potpore od Ureda za ljudska prava i Grada Zagreba. Važno je napomenuti kako se udžbenik radi na potpuno volonterskoj osnovi. Projekt izrade udžbenike vodi Mario Bajkuša, a u izradu su uključeni i volonteri. Udžbenik će biti završen do sredine lipnja 2012. godine i bit će dostupan za slobodno preuzimanje s mrežnih stranica Foruma za slobodu odgoja.

Obrazovanje za održivi razvoj

Proteklu godinu obilježilo je partnerstvo Foruma za slobodu odgoja na projektu "ENjoinED" odnosno rad na Inicijativi za partnerstvo za održivi razvoj. Riječ je o dvogodišnjem projektu kojeg financira Europska unija u sklopu IPA programa, točnije poziva 129637 - *Socio-Economic Partnership Programme (SEP)*. Nositelj projekta je *Network of Education Policy Centers*, međunarodna organizacija sa sjedištem u Zagrebu. U Inicijativu je uključeno 11 partnerskih organizacija iz 8 zemalja, te tri suradničke organizacije.

Tijekom 2011. godine na projektu su provedene dvije skupine aktivnosti. Prvu skupinu obuhvaćali su redoviti sastanci projektnog tima s ciljem edukacije organizacija iz područja obrazovanja o održivom razvoju. Naime, projekt u svakoj zemlji okuplja organizaciju iz područja obrazovanja i organizaciju koja se bavi okolišem i ekologijom. Kroz radionice, predavanja i grupni rad, sastanci na projektu su omogućili da se obrazovne organizacije upoznaju s konceptom održivog razvoja, trenutnim stanjem po pitanju stanja okoliša, pravnog sustava i okvira javnih politika. S druge strane, sastanci su omogućili međusobno upoznavanje organizacija te stvaranje osnove za daljnje projekte i suradnju.

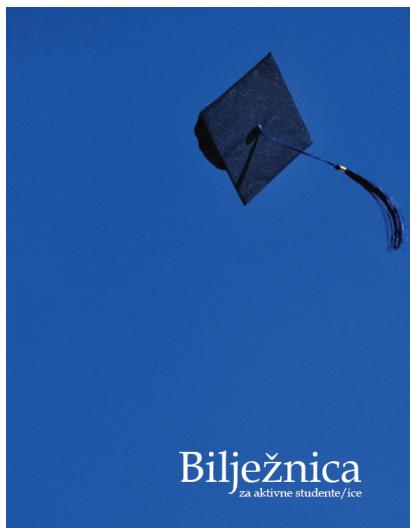
Druga skupina aktivnosti odnosila se na istraživanje zastupljenosti kognitivnih sadržaja, vještina i vrijednosti svojstvenih obrazovanju za održivi razvoj u temeljnim nacionalnim obrazovnim dokumentima. Pod vodstvom

središnjeg istraživačkog tima, provedena je analiza temeljnih obrazovnih dokumenata u svakoj od zemalja sudionica projekta. Rezultati istraživanja objavljeni su u istraživačkim izvješćima za svaku od pojedinih zemalja sudionica projekta, a tijekom 2012. bit će objavljeno i komparativno izvješće.

Osim objave komparativnog izvješća, tijekom 2012. godine radit će se na prezentaciji rezultata istraživanja te upoznavanje relevantnih dionika s tim rezultatima u svrhu poboljšanja kurikuluma te nastavnih planova i programa. Osim zagovaračkog aspekta projekta, pozornost će biti usmjerena izradi obrazovnih modula za tijela javne uprave, te predstavnike poslovnog sektora, kao i programa stručnog usavršavanja za nastavnike.

Inicijativa za obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo

Napori u smjeru uvođenja obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo



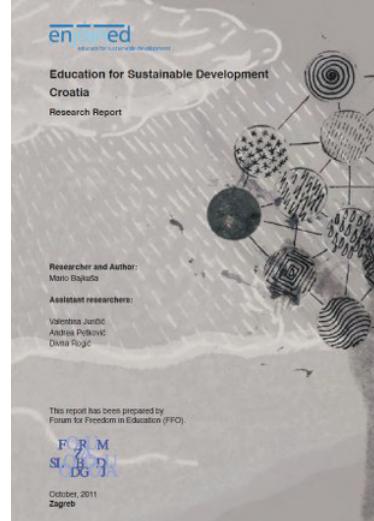
Naslovnička udžbenika "Bilježnica za aktivne studente" koja će biti izdana do sredine lipnja 2012. godine

nastavljeni su i tijekom 2011. godine kako kroz različite aktivnosti i projekte Forum za slobodu odgoja, tako i kroz sudjelovanje Foruma u radu Inicijative za obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo.

Forum je sudjelovao na većini sastanaka Inicijative na kojima su dogovarane daljnje aktivnosti, ali i dijelile informacije o statusu građanskog obrazovanja. Isto tako, Forum je u dva navrata sudjelovao u konzultacijama o prijedlogu Nastavnog plana i programa Građanskog odgoja i obrazovanja.

S obzirom na to da je, promjenama u Vladi Republike Hrvatske, došlo do promjena i u obrazovnim politikama, Forum će i dalje pratiti stanje po pitanju uvođenja Građanskog odgoja i obrazovanja u obrazovni sustav, te nastaviti aktivno sudjelovati u radu Inicijative.

Mario Bajkuša



Naslovnička istraživačkog izvješća u projektu "ENjoinED" u kojem su predstavljeni rezultati istraživanja o prisutnosti elemenata obrazovanja za održivi razvoj u temeljnim obrazovnim dokumentima. Istraživačko izvješće je izradio Mario Bajkuša, a u provedbi istraživanja sudjelovale su i volonterke Andrea Petković, Valentina Jurčić i Divna Rogić. Vrijedne komentare na istraživanje je dio Mladen Domazet, član Središnjeg istraživačkog tima.

MEDIJACIJA

Program "Možemo to riješiti" nastavio se i u 2011. g. kroz rad triju medijacijskih centara u Rijeci, Zagrebu i Velikoj Gorici u partnerstvu s odjelima za školstvo tih triju gradova.

Program se provodio kroz desetak različitih projekata financiranih od Grada Zagreba, Grada Velike Gorice, Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država, Ureda za ljudska prava Vlade RH, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti itd.

Potrebno je napomenuti kako je medijacija u 2011. g. bila izuzetno tražen program stručnog usavršavanja posebno od strane nastavnika i stručnih suradnika te je svaka nova seminarska grupa, posebice u Zagrebu, imala listu čekanja. Također, u 2011. godini u edukaciju smo uključili i socijalne radnike iz centara za socijalnu skrb s kojima je ostvarena odlična suradnja.

„Možemo to riješiti“

Projekt je koji se provodio od rujna 2010., kao rezultat partnerstva Forum za slobodu odgoja i Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država u Zagrebu, u Medijacijskim centrima u Zagrebu, Rijeci i Velikoj Gorici.

U 13 osnovnih i srednjih škola na području Zagreba, Rijeke i Velike Gorice održano je niz prezentacijskih radionica za sve zaposlenike škola kako bi im se približio pojam medijacije i dobrobiti njezine implementacije u obrazovni sustav. U okviru projekta roditelji i svi učenici informirani su o medijaciji, medijacijskim centrima te radu školskih medijatora u navedenim školama. Sustavno je informirana i šira javnost promovirajući tako nenasilne metode rješavanja sukoba u lokalnoj zajednici.

Početkom 2011. godine, raspisan je nagradni natječaj za najbolji projekt „**Nenasilno rješavanje sukoba**“ za nastavnike i učenike s

područja cijele Hrvatske. Na natječaj je pristiglo 181 rad učenika i nastavnika.

U svibnju je u Zagrebu organizirana Konferencija „**Medijacija u školama**“ na kojoj je sudjelovalo oko 150 sudionika iz cijele Hrvatske.

Na području Zagreba pet škola je sudjelovalo u projektu kojim se medijacija uvodi kao jedan od temeljnih načina rješavanja sukoba i prevencije nasilja. To su škole: OŠ Prečko, OŠ Lovre pl. Matačića, OŠ Luka, OŠ Žitnjak i OŠ Tina Ujevića.

Škole partneri koje su se uključile u projekt na području grada Rijeke i okolice su: OŠ Podmurvice u Rijeci, OŠ Sveti Matej iz Viškova, OŠ Milan Brozović u Kastvu te OŠ Rikard Katalinić Jeretov u Opatiji.

Na području kojeg pokriva Medijacijski centar Velika Gorica u projekt su se uključile četiri škole. To su: Ekonomski škola Velika Gorica, OŠ Velika Mlaka, Gimnazija Velika Gorica i OŠ Nikole Hribara.

„Školski medijatori za vršnjačke medijatore – Osnaživanje voditelja grupa vršnjačkih medijatora. Zbirke priprema za radionice s malim medijatorima“

Glavni cilj projekta bio je prenijeti vještine nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba putem medijacije djeci i mladima – sveukupno njih 900 (svaki educirani medijator radio je sa skupinom od 15 učenica i učenika u sklopu projekta).

Školski medijatori su nakon seminara održali po dvije radionice iz Zbirke priprema te su na taj način medijaciju izravno primjenili u svom radu.

Seminari su održani u Rijeci i Zagrebu zahvaljujući potpori Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

„Nenasilna komunikacija – put za rast u radu s mladima“ (Summer Camp on Non – Violent Communication)

Početkom srpnja 2011. godine započela je provedba projekta „Nenasilna komunikacija –

put za rast u radu s mladima" koji je sufinanciran sredstvima Europske unije iz programa „Mladi na djelu“ preko Agencije za mobilnost i programe Europske unije.

Cilj projekta je bio unaprijediti komunikacijske vještine i sposobnosti pružanja podrške mladima kroz učenje nenasilnih komunikacijskih vještina na osmodnevnom treningu.

Trening je održan u Crikvenici od 26. kolovoza do 3. rujna 2011. godine, a okupio je 27 sudionika iz pet europskih zemalja: Mađarske, Italije, Španjolske, Portugala i Hrvatske.

Kroz trening, sudionici su učili i uvježbavali vještine kojima se osnažuju mladi kako bi unaprijedili znanje o sebi, kako bi učinkovitije komunicirali te na taj način povećali uspjeh u privatnom i budućem poslovnom životu, odnosno osnažili svoj položaj na tržištu rada. Uz to, učili su i uvježbavali nenasilne oblike komunikacije koristeći se stvarnim životnim situacijama. Razmjenjivana su iskustva sa sudionicima koji dolaze iz drugih kulturnih sredina. Korištene metode su bile raznolike, a jedna od važnijih vježbi, po mišljenju sudionika, bila je inspiracijski intervju, koji im je pomogao da saznaju više o sebi, svojim vještinama, znanjima i budućim planovima. Svakog popodneva bio je osiguran svojevrstan „prostor“ za razmjenu ideja kao i dosadašnjih iskustava i poteškoća u radu s mladima.

Važan dio treninga sastojao se od studijskog posjeta Gradu Rijeci. Sudionike su dočekali predstavnici Grada te lokalni stručnjaci iskusni u radu s mladima. U sklopu studijskog posjeta organizirane su kratke radionice vezane uz informacijske tehnologije, rad s mladima, sport i kulturu. Posjetili su i Medijacijski centar u Rijeci i Osnovnu školu Kozala, gdje su se detaljnije upoznali s njihovim radom.

Sudionici su tijekom treninga izradili i niz radionica na temelju kojih je napravljena publikacija koja sadržava primjere nenasilne komunikacije u radu s mladima. Publikacija je volonterski prevedena na pet stranih jezika te

izdana u elektronskom formatu na mrežnim stranicama Foruma za slobodu odgoja.

Obilježavanje Međunarodnog dana tolerancije: „Obojimo svijet šarenim bojama tolerancije“

Presudna uloga obrazovnog sustava je pružanje primjera i omogućavanje mladima da se sustavno upoznaju s građanskim obrazovanjem,

U sklopu programa u 2011. g. ostvareni su sljedeći rezultati:

- *održano je 15 seminarska grupa – osnovni seminar iz medijacije*
- *održane su 2 seminarske grupe – napredni program iz medijacije*
- *325 nastavnika, stručnih suradnika, socijalnih radnika, predstavnika organizacija civilnog društva i sl. je završilo osnovni seminar i napredni program iz medijacije*
- *ukupno je objavljeno 70 medijskih priloga o programu u dnevnim i tjednim novinama*
- *medijacija je postala izborni predmet u nekoliko osnovnih škola (35 ili 70 sati godišnje)*
- *uspostavljena su partnerstava s relevantnim udrugama i institucijama (Pravobraniteljica za djecu, Pučki pravobranitelj, Unicef, Hrvatska udruga miritelja, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Dječja kuća Borovje i Hrabri telefon, Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba, Savjetovalište Luka Ritz, Udruga Tič, Savjet mladih Grada Velika Gorica, Primorsko – goranska županija, Američko veleposlanstvo u Zagrebu, Poduzetnički centar Velika Gorica, Zagrebačka županija, POGON itd.).*

idejama demokracije, tolerancije i nenasilne komunikacije te izgradnje mira.

Forum za slobodu odgoja u suradnji s Gradom Zagrebom, a u sklopu kampanje „Obojimo svijet šarenim bojama tolerancije“ je i 2011. godine obilježio Međunarodni dan tolerancije, (16. studenog). Mreža medijacijskih centara „Možemo to riješiti“ koja djeluje u sklopu Forum za slobodu odgoja organizirala je niz javnih akcija u tri grada – Zagrebu, Opatiji i Velikoj Gorici.

Cilj akcije bio je podići razinu svijesti o važnosti tolerancije i zajedništva u svakidašnjem životu, te upoznati ljude s važnosti osobne predanosti u promicanju tolerancije u vlastitoj okolini.

U Zagrebu se Dan tolerancije obilježio u OŠ Tina Ujevića gdje se održala likovna radionica,

izložba i druženje s nastavnicima i učenicima te na Trgu bana Josipa Jelačića gdje su učenici/ce građanima dijelili poruke mira i tolerancije. Sudjelovali su učenici OŠ Tina Ujevića i OŠ Prečko koji su podijelili preko 500 poruka građanima.

U Velikoj Gorici se također održala akcija s učenicama i učenicima u Centru za djecu, mlađe i obitelj Velike Gorice gdje su se kroz likovne radionice izražavale poruke mira i tolerancije.

Što se tiče Primorsko-goranske županije, u Ateljeu Mirne Kutleše, Volosko, mlađi su izrađivali brodove od papira s porukama tolerancije. Škole koje su sudjelovale u akciji su: OŠ Milan Brozović Kastav, OŠ Podmurvice, OŠ Kozala i Gimnazija Eugena Kumičića, Opatija. U 12 sati su se brodovi porinuli s rive u Voloskom kako bi se proširila poruka mira i tolerancije.

MEDIJACIJSKI CENTAR ZAGREB

U 2011. godini Medijacijski centar Zagreb je obilježio tri godine svog postojanja. Osnovan 2009. g. u sklopu projekta podržanog od strane Europske unije. Centar se uspijeva održati i s prestankom potpore: pronalaženjem novih donatora, održavanjem partnerstava te zahvaljujući sve većoj prepoznatljivosti među stručnjacima koji rade s djecom i mladima.

Unaprijeđeni su programi obuke iz medijacije – Osnovni i Napredni – koje godišnje polazi preko 200 sudionica i sudionika. Osnovni program edukacije iz medijacije u trajanju od 20 sati prošlo je 176 sudionika iz 65 ustanova, Vršnjačku medijaciju je prošlo 35 sudionika, dok je 42 sudionika polazilo Napredni program u trajanju od 60 sati. Povratne informacije sudionika u sklopu evaluacija iznimno su pozitivne i potiču nas da nastavimo razvijati program medijacije.

Razvijen je program Vršnjačke medijacije, a sve veći broj škola uvodi medijaciju kao izvannastavnu aktivnost. U suradnji s Gradom Zagrebom i školama, nastavlja se obilježavati Dan tolerancije – 16. studenog – koji uključuje

stotine djece i nastavnika u promišljanje o toleranciji i nenasilju.

Uspostavljena je suradnja s centrima za socijalnu skrb te drugim ustanovama socijalne zaštite djece i mlađih. Održana je Konferencija "Medijacija u radu s djecom i mladima" s preko 120 sudionika, u Novinarskom domu u Zagrebu 20. svibnja 2011. Predstavljeni su i nagrađeni najbolji radovi zaprimljeni u natječaju "Možemo to riješiti!" koji je pozvao učenike i nastavnike iz cijele Hrvatske da predlože ideje i projekte namijenjene zagovaranju mirnog rješavanja sukoba i nenasilja.

Medijacijski centar Zagreb sudjelovao je u izradi obuke za mlade iz pet zemalja u sklopu Youth in Action programa: "Non violent communication as a path for growth in youth work" održanog od 26. kolovoza do 5. rujna u Crikvenici.

U 2012. godini dodatno ćemo povećati napore da se medijacija učini dostupnom širem građanstvu te da se izgrade mehanizmi suradnje s ustanovama za zaštitu djece i mlađih koji će omogućiti pružanje usluga medijacije svima kojima je potrebna. Također ćemo se potruditi da obuka iz medijacije bude što dostupnija svim stručnjacima koji se susreću

s konfliktima na radnom mjestu, kako bi razvijali svoju kompetentnost i time kvalitetnije pomagali svojim korisnicima.

“Škole medijacije – središnja mjesta nenasilnog rješavanja sukoba među mladima”

Podržalo: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Cilj projekta bio je podizanje svijesti, edukacije i osnaživanje djece i mladih za prepoznavanje i rješavanje sukoba na nenasilan način. To je postignuto izobrazbom i pripremom prosvjetnih djelatnika (stručnih suradnika, nastavnika, razrednika, ravnatelja) i pripremom cijele škole za sustavnu primjenu medijacije, promidžbom medijacije među djecom i roditeljima te osnivanjem Klubova mladih medijatora. Projekt se provodio u tri hrvatska grada (Zagrebu, Rijeci i Velikoj Gorici), a u svakom gradu je program proveden u četiri do šest škola u kojima su osnovani Klubovi mladih medijatora. Izrađeni su edukativni materijali za roditelje te je održana Konferencija «Možemo to riješiti!» kako bi se promovirali rezultati projekta. U spomenutim školama, medijacija je zaživjela kao dio sustava i način funkcioniranja nastavnika, stručnih suradnika, učenica i učenika, te njihovih roditelja.

“Možemo to riješiti!”

Podržalo: Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država

Održan je niz prezentacijskih radionica za sve zaposlenike škola s ciljem približavanja pojma medijacije i dobrobiti njezine implementacije u obrazovni sustav. U okviru projekta roditelji i učenici su informirani o medijaciji i Medijacijskim centrima te radu školskih medijatora u navedenim školama. Plan je sustavno informirati i širu javnost promovirajući nenasilne metode rješavanja sukoba u lokalnoj zajednici.

U sklopu projekta “Možemo to riješiti!” 20. svibnja 2011. godine održana je konferencija u Novinarskom domu na kojoj je sudjelovalo

120 sudionika, a podržalo ju je i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.

“Možemo to riješiti! - Medijacijski centar Zagreb”

Podržao: Grad Zagreb - Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

Cilj programa bila je izobrazba i priprema stručnih suradnika, socijalnih pedagoga i nastavnika za kvalitetnije rješavanje sukoba i poboljšanje komunikacijskih vještina djece i mladih.

U sklopu Programa stručnjaci su prošli posebnu vrstu edukacije – stotinu njih Osnovni, a najmotiviranijih i četrdeset Napredni program medijacije.

U svojim radnim sredinama organizirali su prezentacije o nenasilnom rješavanju sukoba za svoje kolege, informirali su roditelje, te proveli radionice za djecu i mlade. Svrha radionica je približavanje pojma sukoba: kako ga prepoznati, kako komunicirati i kako ga riješiti bez da itko bude nezadovoljan ili povrijeden.

Po završetku obuke, većina stručnjaka je osposobljeno samostalno primijeniti medijaciju u svakodnevnim sukobima među djecom, poput verbalnih i lakših tjelesnih sukoba.

“Priprema mladih stručnjaka za lakše zapošljavanje u odgojno-obrazovnim ustanovama putem edukacije iz vještina komunikacije i rješavanja sukoba”

Podržao: Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba – Odjel za mlade

Glavni cilj Programa bio je osnažiti mlade nezaposlene stručnjake s područja društvenih, humanističkih i pedagoških znanosti za lakše zapošljavanje u odgojno-obrazovnim ustanovama, a sve putem programa obuke iz medijacije. Kroz edukacijski program iz rješavanja sukoba putem medijacije omogućilo se mladim nezaposlenim društveno-humanističkim stručnjacima stjecanje znanja iz komunikacijskih vještina i vještina upravljanja sukobom (vještinama medijacije). Primjenom znanja iz medijacije ovi mladi – ujedno iskusni volonteri, imaju priliku pomoći i drugim

mladima u prevladavanju sukoba sa ciljem širenja kulture komunikacije, bez potrebe za agresijom i nasiljem.

“Integralno građansko obrazovanje”

Podržao: Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba i Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske

Ovim projektom se ostvarila suradnja jedne od sastavnica sveučilišta u Zagrebu – Hrvatskih studija i Forum za slobodu odgoja s ciljem provedbe programa Integralno građansko obrazovanje za studente i njihove predstavnike. Završetkom programa sudionici od Agencije za odgoj i obrazovanje dobivaju Potvrdu o završenom stručnom usavršavanju koja budućim poslodavcima može poslužiti kao preporuka za zapošljavanje.

Provedena je edukacija iz Osnova medijacije za odabrane studente i studenske predstavnike Hrvatskih studija. Prisustvovalo je 17 mlađih ljudi, a cilj projekta bio je približiti polaznicima metodu medijacije te ih osposobiti za samostalnu provedbu medijacije koju bi kao metodu mogli provoditi na budućim radnim mjestima.

U sklopu Integralnog građanskog obrazovanja proveden je i program o Europskoj uniji pod nazivom „Edukacija o Europskoj uniji“. Ciljevi programa su podizanje razine informiranosti o pristupanju Europskoj uniji kao jedinstvenom političkom projektu, ali i životnom, poslovnom

i obrazovnom okviru svakog europskog građanina.

“Školski medijatori za vršnjačke medijatore – Osnaživanje voditelja grupa vršnjačkih medijatora. Zbirke priprema za radionice s malim medijatorima”

Podržalo: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Projekt je nastao iz potrebe približavanja nenasilne komunikacije i vještina rješavanja sukoba što većem broju djece i mlađih. Stotine učitelja, nastavnika, i stručnih suradnika škola na području cijele Hrvatske, od kojih značajan udio mlađih do 29 godina, educirani su tijekom 2009., 2010. i 2011.g. putem Forumovih programa iz medijacije (vještine i procedure nenasilnog rješavanja sukoba) te su implementirali medijaciju u svoje matične škole. Glavni cilj ovog projekta jest upravo prenijeti vještine nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba medijacijom djeci i mlađima, putem osnaživanja voditelja aktivnosti vršnjačke medijacije. Osnovne projektne aktivnosti koje su prethodile provedbi radionica s djecom bile su dodatno usavršavanje školskih medijatora – voditelja grupa vršnjačkih medijatora kroz jednodnevni stručni seminar koji je održan 28.11.2011. u Pagonu, kao i priprema Zbirke nastavnih priprema za rad s djecom. Školski medijatori su nakon seminara održali radionice iz Zbirke te na taj način direktno primijenili stečeno znanje u svom radu. Cijeli seminar ocijenjen je anonimnim evaluacijama visokom prosječnom ocjenom (od 1 do 5) od 4,8.

MEDIJACIJSKI CENTAR RIJEKA

Medijacija u radu s djecom predškolske dobi

Rad Medijacijskog centra Rijeka u 2011. godini započeo je nastavkom sustavne edukacije i supervizije te kvalitetne suradnje s Osnovnom školom Milan Brozović iz Kastva i to organizacijom i realizacijom osnovnog seminara iz medijacije za odgajatelje i stručne suradnike dvaju dječja vrtića (Dječji vrtić Vladimir Nazor iz Kastva i Dječji vrtić Opatija; 25.-26.02.2011.) čime medijacija po prvi puta

pronalazi put za primjenu u radu s djecom vrtićke, predškolske dobi pod supervizijom Medijacijskog centra Rijeka. Nakon završene edukacije, vrtić i osnovna škola iz Kastva proveli su zajednički trodnevni projekt "Mali miritelji" koji je uspješno proveden kroz trodnevne radionice putem kojih su učenici izvannastavne aktivnosti "Medijacija" u školi Milan Brozović kroz igre i aktivnosti s djecom radili na percepciji sukoba, svađa, njihovoj senzibilizaciji zamirno

rješavanje sukoba te upoznavanju s pojmom medijacije.

Projekt Mreže medijacijskih centara "Možemo to riješiti"

(Veleposlanstvo SAD-a)

Projekt započet krajem 2010. godine kojeg je finansijski pomoglo Veleposlanstvo SAD, u kontekstu lokalne provedbe projekta pod supervizijom Medijacijskog centra Rijeka, priveden je kraju organizacijom Okruglog stola o medijaciji održanim 15. 04. 2011. u OŠ Milan Brozović, Kastav. Tijekom projekta medijacija je predstavljena pred oko 184 odgojno-obrazovih djelatnika, kroz 44 roditeljska sastanka s medijacijom je upoznato preko 630 roditelja, dok je 130 učenika sudjelovalo u ukupno 80 radionica na temu medijacije, sukoba i komunikacijskih vještina. Na održanom okruglom stolu okupili su se predstavnici lokalne i regionalne samouprave, kao i predstavnici ustanova i organizacija koje rade s djecom i mladima te medijatori educirani u sklopu Medijacijskog centra.

"7 kuna za sigurnu igru" - partnerstvo Foruma za slobodu odgojai OŠ Milan Brozović

Po uzoru na dvogodišnju vrlo blisku i plodonosnu suradnju Foruma, Medijacijskog centra i škole iz Kastva, Forum za slobodu odgoja rado se odazvao na poziv o partnerstvu na projektu "7 kuna za sigurnu igru" koju je škola uz Grad Kastav i Centar za razminiranje provela s ciljem prikupljanja sredstava za razminiranje 1000 metara kvadratnih u Ličko-senjskoj županiji na kojem bi jedan prostor bio namijenjen sigurnoj dječjoj igri.

Na konferenciji "Ključ za mir" koja se održala 7. listopada, Medijacijski centar Rijeka istaknuo je važnost sustavne edukacije o miru i nenasilnom rješavanju sukoba koji direktno utječe na prevenciju nasilja i izgradnju kulture demokratske i nenasilne komunikacije, a pročitano je i pismo podrške koje je za ovu priliku Angelina Jolie uputila Forumu za slobodu odgoja podržavši napore u odgoju i obrazovanju za mir.

U pismu podrške Angelina Jolie ističe kako je „obrazovanje za mir izuzetno važno

u promicanju stabilnog, demokratskog društva“. Napor Foruma za slobodu odgoja u obrazovanju mladih u nenasilnom rješavanju sukoba od ključne su važnosti za izgradnju trajnog mira“, nadodala je Jolie.

"Školski medijatori za vršnjačke medijatore – Osnaživanje voditelja grupa vršnjačkih medijatora. Zbirke priprema za radionice s malim medijatorima"

(Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti)

Na raspisan poziv poslan mreži educiranih medijatora u sklopu Medijacijskog centra Rijeka, zaprimljeno je 39 prijavnica. Odabrano je 25 medijatora koji su udovoljavali uvjetima sudjelovanja te pokazali interes putem kratkog motivacijskog pisma. Seminar je održan 28. 11. 2011. u prostoru info centra za mlade - Udrudi mladih Korak ispred a održale su ga trenerice Diana Batinić, voditeljica Centra, i Dubravka Uroda, voditeljica izvannastavne aktivnosti "Medijacija" u OŠ Milan Brozović, Kastav, predstavivši dobru praksu medijacije u životu i radu škole te srodne projekte proizašle iz rada s učenicima okupljenim oko aktivnosti "Medijacije".

Analizom anonimnih evaluacija, 23 sudionika seminara koji su u cijelosti završili edukaciju i propisane obaveze, ocijenili su edukaciju s visokom prosječnom ocjenom 4,8 te izrazili interes za dalnjom edukacijom i suradnjom s Medijacijskim centrom. Istaknuli su važnost supervizije i umrežavanja educiranih medijatora koji provode vršnjačku medijaciju u školama radi razmjene iskustava i unapređivanje rada s učenicima.

Klub mladih medijatora Osnovne škole Kozala

Već drugu godinu za redom, podršku za rad dobio je i Klub mladih medijatora OŠ Kozala kojeg finansijski podupire Primorsko-goranska županija putem projekta Zdrava županija, a njihov rad ne bi bio moguć bez podrške OŠ Kozala i supervizije Medijacijskog centra Rijeka. Klub okuplja 15-tak učenika škole od 11 do 14 godina koji su sudjelovali na ukupno deset dvosatnih radionica u pet tjedana o nenasilnoj komunikaciji i medijaciji te usvojili znanja o

toleranciji, nenasilnim rješavanjima sukoba, komunikacijskim vještinama te medijaciji.

Kvarner boji svijet šarenim bojama tolerancije

Ovogodišnji rad Kluba mlađih medijatora obilježilo je uključivanje u kampanju Oboji svijet šarenim bojama tolerancije povodom Međunarodnog dana tolerancije. Učenici četiriju škola (OŠ Kozala, OŠ Milan Brozović, OŠ Podmurvice i Gimnazija Eugena Kumičića iz Opatije) okupljeni oko medijacije izrađivali su poruke mira i tolerancije, dijelili ih prolaznicima te točno u podne, porinuli u more brodove od

papira ukrašene porukama o ljubavi, toleranciji, miru i prijateljstvu. Slova tolerancije učenici su izrađivali tijekom organizirane prigodne radionice u atelju umjetnice Mirne Kutleša u Voloskom koja je rezultirala kreativnim likovnim radovima kojima su učenici pokazali ljepotu svoje različitosti te ponosno povezali svoja "slova" u zajedničku riječ "tolerancija". Učenici su izrazili veliko zadovoljstvo sudjelovanjem u kampanji i s oduševljenim izrađivali poruke, brodiće i plakati na kojima su izrazili svoje kreativne, mudre i motivirajuće poruke o miru, toleranciji, prihvatanju, prijateljstvu i uvažavanju.

MEDIJACIJSKI CENTAR VELIKA GORICA

Mladi medijatori

Programa „Mladi medijatori“ kao kratkoročne ciljeve imao je edukaciju, podršku i koordinaciju nastavnika i stručnih suradnika iz naprednih vještina medijacije s naglaskom na učenje i usavršavanje u radu s djecom i mladima u području vršnjačke medijacije, zatim senzibiliziranje školskih kolektiva za medijaciju te širenje adekvatnih informacija o primjeni i uvođenju medijacije u školu, kao i podizanje svijesti među učenicima, te edukaciju i osnaživanje za prepoznavanje i rješavanje sukoba na nenasilan način, samostalno i uz pomoć školskih medijatora.

„Školski medijatori za vršnjačke medijatore – Osnaživanje voditelja grupa vršnjačkih medijatora. Zbirke priprema za radionice s malim medijatorima“

Podržalo: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Grad Velika Gorica

Glavni cilj ovog projekta jest upravo prenijeti vještine nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba medijacijom djeci i mladima, putem osnaživanja voditelja aktivnosti vršnjačke medijacije. Osnovne projektne aktivnosti koje su prethodile provedbi radionica s djecom bile su dodatno usavršavanje školskih medijatora – voditelja grupa vršnjačkih medijatora kroz jednodnevni stručni seminar koji je održan

28.11.2011. u Zagrebu gdje je sudjelovalo i 7 nastavnika iz Velike Gorice, kao i priprema Zbirke nastavnih priprema za rad s djecom. Školski medijatori su nakon seminara održali radionice iz Zbirke te na taj način direktno primjenili stečeno znanje u svom radu. Cijeli seminar ocijenjen je anonimnim evaluacijama visokom prosječnom ocjenom (od 1 do 5) od 4,8.

Nakon same edukacije održane je prateći sastanak sa sudionicama seminara u Medijacijskom centru Velika Gorica sa svrhom osvrta na edukaciju te planiranja budućih aktivnosti školske i vršnjačke medijacije. Općeniti dojam sa seminara je izuzetno pozitivan. Metode rada su procijenjene kao vrlo uspješne i korisne, a posebno je pozdravljen veći naglasak seminara na praktičnoj primjeni i radu s učenicima. Medijatorice seminar smatraju vrijednim iskustvom i prilikom za razmjenu dosadašnjih iskustava i primjera dobre prakse među sudionicima.

Promocija medijacije u školama

Tijekom 2011. godine Medijacijski centar Velika Gorica je održao niz prezentacijskih radionica u OŠ Velika Mlaka, OŠ Nikole Hribara te Ekonomskoj školi Velika Gorica kojima su cijeli kolektivi tih škola informirani o medijaciji i njezinoj primjeni u tim školama. Školske medijatorice tih škola, upoznale su s medijacijom i roditelje i učenike navedenih škola

kroz prezentacije na roditeljskim sastancima, Roditeljskim vijećima te radionicama za učenike. Svi rezultati i aktivnosti navedenih, ali i drugih škola na području Velike Gorice, prezentirani su i na okruglom stolu o medijaciji u velikogoričkim školama. Kao rezultat novih seminarskih grupa organiziranih na području Velike Gorice, medijacija se implementira i u škole u kojima do sada nije bila toliko zastupljena i prepoznata. U OŠ Vukovina, voditeljica Medijacijskog centra Velika Gorica, održala je predavanje i predstavljanje rada MCVG-a na Učiteljskom vijeću, dok je učiteljica iz te škole nakon edukacije dodatno približila vještini medijacije i mogućnosti njezine primjene kolegama, roditeljima i učenicima. S učenicima je održala radionicu u kojoj je koristila vježbe sa seminara.

Postupci medijacije

Medijacijski centar Velika Gorica sve je više prepoznat od strane nastavnika i stručnih suradnika u nastavi kao neutralno mjesto gdje je moguće uputiti roditelje i učenike (čak i kolege) kako bi postupkom medijacije riješili sukobe. Primjer sukoba između učenika riješenog u Centru, koji je naizgled bio velik problem prema iskazima dvoje roditelja tih učenika, riješen je na zadovoljstvo i roditelja i učenika. Medijacijskim postupkom najprije između roditelja pa potom i između samih učenika postigao se napredak i bolje razumijevanje među uključenim stranama. Na ovakvim se primjerima pokazuje kako je vrlo važna, čak presudna u velikom broju sukoba, za prevenciju nasilja, upravo pravovremena reakcija i adekvatna intervencija kojom se razjasni i razriješi sukob, ali i poveća razumijevanje i poboljša odnos i komunikacija sukobljenih strana.

Obilježavanje Međunarodnog dana tolerancije

Medijacijski centar Velika Gorica nastavio je već tradicionalno obilježavanje Međunarodnog dana tolerancije (treću godinu za redom). I ove se godine 16. studenog priključio kampanji Foruma „Oboji svijet šarenim bojam tolerancije“ kreativnim druženjem organiziranim u suradnji s grupom „Topli kutak“ Centra za djecu, mlade i obitelj s ciljem podsjećanja djece i mlađih na važnost uvažavanja različitosti. Malim polaznicima grupe „Topli kutak“ pridružili su se

i velikogorički osnovnoškolci i srednjoškolci i njihovi nastavnici, upoznali se s njima, razmijenili poruke o važnosti i bogatstvu različitosti i izradili zajedničke plakate kojima su sve to potkrijepili. Bogatstvo i ljepotu različitosti ova je grupa naglasila upravo svojom heterogenošću – prije svega po dobi – pa su tako sudionici puno saznali i naučili jedni od drugih (mlađi od starijih, ali i obrnuto).

Edukacija – osnovni seminar iz medijacije

U 2011. Medijacijski centar Velika Gorica organizirao je dvije seminarske grupe unutar kojih je ukupno educirao 20 novih nastavnika i stručnih suradnika iz velikogoričkih osnovnih i srednjih škola.

Prva seminarska grupa otvorenog tipa (uz kotizaciju) održana je za sudionike s područja Zagrebačke i okolnih županija te za područje Grada Zagreba 25. i 26. ožujka u Zagrebu i ocijenjena je ukupnom ocjenom 4,86 (na skali od 1 do 5). Druga grupa osnovnog seminara iz medijacije financirana je od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta projektom „Škole medijacije – središnja mjesta nenasilnog rješavanja sukoba“ a održana je 27. i 28. svibnja u Velikoj Gorici i ocijenjena od strane sudionika ukupnom ocjenom 4,94. Sudionici druge grupe imali su zadatak prije dobivanja potvrde o stručnom usavršavanju održati radionicu za učenike i/ili roditelje te prezentaciju o medijaciji za kolege nastavnike što je i dio njih ispunio.

* * *

Eli Pijaca Plavšić
Ana Karlović
Marina Brkić
Diana Batinić





EDUKACIJOM DO ZDRAVLJA

U sklopu programa „Edukacijom do zdravlja“ nastavili smo aktivnosti i u 2011.godini posebice u segmentu „Primarna prevencija ovisnosti“.

U 2011.godini održana je jedna seminarska grupa „Edukacijom do zdravlja“ i to u Zagrebu od 28. – 30.siječnja. S obzirom na to da nismo imali potporu za provedbu sudionici su sami (ili škole) plaćali kotizaciju. Ukupno je sudjelovalo 26 sudionika s područja grada Zagreba.

U 2011. godini zahvaljujući potpori Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i voditeljici zdravstvenih projekata u Forumu osmislili smo i realizirali projekt „Primarna prevencija ovisnosti“ koji je bio namijenje edukaciji nastavnika i stručnih suradnika te posebno onima u koji su u svojim školama zaduženi za provedbu školskih preventivnih programa. Ciljevi projekta bili su:

1. Prevencija, odnosno smanjenje društveno neprihvatljivog ponašanja mlađih putem edukacije nastavnika koji će stečena znanja implementirati u radu s učenicima.
2. Prenošenje stečenog znanje o negativnim posljedicama konzumiranja alkohola, tableta i drugih ilegalnih droga te posljedice klađenja (kockanja) učenicima srednjih škola.
3. Obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti (15.11.–15.12.) putem objavljivanja nastavnih priprema na teme prevencije ovisnosti te omogućavanje pristupa nastavnim pripremama nastavnicima osnovnih i srednjih škola s područja Republike Hrvatske.

U provedbi projekta pokazalo se kako postoji velika potreba za ovakvom edukacijom prije svega jer ona uključuje načine na koje se može podučavati o prevenciji alkohola, droga, pušenja, ali i novih oblika ovisnosti kao što su kockanje i klađenje. Održane su dvije seminarske grupe. Jedna u Moravicomama za ukupno 26 sudionika (21. i 22. listopad 2011.) te jedna u Zagrebu za ukupno 26 sudionika (18. i 19. studenog 2011.). Za

seminar u Zagrebu je ukupno bilo prijavljeno 110 sudionika, međutim zbog ograničenih sredstava mogli smo organizirati samo jednu grupu polaznika.

Komentari sudionika:

Ja nikad nisam sudjelovala na boljem seminaru!

Veoma produktivno, interaktivno i upotrebljivo u budućem radu.

Impresije su mi izvrsne. Zadovoljna sam cijelim tijekom druženja. Hvala vam!

Odličan seminar i odlične voditeljice!

Vrlo poučno, efikasno i efektivno. Hvala vam.

Zahvaljujem na ugodnoj, radnoj, poticajnoj klimi pri radu i novim sadržajima i metodama koje smo obnovili ili naučili.

Također u sklopu projekta izrađene su nastavne pripreme „Primarna prevencija ovisnosti“ koje su bile namijenjene svim nastavnicima koji su u svojim školama željeli obilježiti Mjesec borbe protiv ovisnosti te postavljene na web stranicu Foruma 20. studenog 2011. Obavijest o nastavnim pripremama poslana je na sve osnovne i srednje škole u RH. Prema podacima od 31.12. 2011. nastavne pripreme preuzete su sa web stranice Foruma 1623 puta što pokazuje iznimno veliki interes nastavnika za ovakvim sadržajem. Također, mnoge škole su se javile nakon održenih radionica s pohvalama i svojim iskustvima u implementaciji te s molbom da objavljujemo što više ovakvih primjera kako bi nastavnicima olakšali provođenje ovih važnih tema s učenicima.

Eli Pijaca Plavšić

SEMINARSKE GRUPE

Seminarska grupa	Datum održavanja	Broj sudionika	Ocjena seminara
Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje			
Zagreb	26.02.-10.12.2011.	27	4,4
Zagreb	2011.	24	4,7
Edukacijom do zdravlja			
Zagreb			
Primarna prevencija ovisnosti			
Zagreb	28.-30.01.2011.	26	4,9
Moravice	21.-22.11.2011.	26	5,0
Edukacija o Europskoj uniji			
Hrvatski studiji	16.-17.12.2011.	11	4,6
Osnovni seminar iz medijacije			
Osnovni seminar medijacije	21.-22.01.2011.	20	4,75
Osnovni seminar medijacije	25.-26.03.2011.	24	4,86
Osnovni seminar medijacije (Škole medijacije)	12.-13.05.2011.	24	4,91
Osnovni seminar medijacije ("Medijacijski centar Zagreb")	30.06.-01.07.2011.	24	4,67
Osnovni seminar medijacije ("Medijacijski centar Zagreb")	22.-23.09.2011.	22	4,92
Osnovni seminar medijacije ("Priprema mladih stručnjaka za lakše zapošljavanje...")	21.-22.10.2011.	25	4,85
Osnovni seminar medijacije ("Medijacijski centar Zagreb")	03.-04.11.2011.	20	4,95
Osnovni seminar medijacije ("Osnaživanje studentskih predstavnika...")	25.-26.11.2011.	17	4,86
Vršnjačka medijacija ("Veliki medijatori za male medijatore...")	28.11.2011.	35	4,75
Kastav - Osnovni seminar	25.-26.02.2011.	15	4,7
Rijeka - Osnovni seminar	11.-12.11.2011.	19	4,65
Rijeka - Vršnjačka medijacija	28.11.2011.	23	4,8
Velika Gorica - Osnovni seminar	27.-28.05.2011.	16	4,94
I. doedukacija u okviru Naprednog programa medijacije	25.01.2011.	17	
II. doedukacija u okviru Naprednog programa medijacije	24.02.2011.	13	
III. doedukacija u okviru Naprednog programa medijacije	22.03.2011.	20	
IV. doedukacija u okviru Naprednog programa medijacije (i dodjela diploma)	17.04.2011.	21	
Napredni seminar medijacije (Zagreb)	13.-14.10.2011.	21	
Napredni seminar medijacije (Rijeka)	12/2010 - 05/2011	14	

OBOJIMO SVIJET ŠARENIM BOJAMA TOLERANCIJE

Presudna uloga obrazovnog sustava je pružanje primjera i omogućavanje mladima da se sustavno upoznaju s građanskim obrazovanjem, idejama demokracije, tolerancije i nenasilne komunikacije te izgradnje mira.

Forum za slobodu odgoja je u suradnji s Gradom Zagrebom, a u sklopu kampanje „Obojimo svijet šarenim bojama tolerancije“ i 2011. godine obilježio Međunarodni dan tolerancije, (16. studenog).

Mreža medijacijskih centara „Možemo to riješiti“ koja djeluje u sklopu Forum-a za slobodu odgoja organizirala je niz javnih akcija u tri grada – Zagrebu, Opatiji i Velikoj Gorici. Aktivnosti su prvenstveno bile namijenjene učenicama i učenicima te nastavnicima osnovnih i srednjih škola, ali i svim građanima.

Cilj akcije bio je podići razinu svijesti o važnosti tolerancije i zajedništva u svakidašnjem životu, te upoznati ljudе sa važnosti osobne predanosti u promicanju tolerancije u vlastitoj okolini.

Tijek akcije u gradu Zagrebu bio je:

u 10:00 sati – Osnovna škola Tina Ujevića (Koturaška cesta 75), gdje se održala likovna radionica, izložba te druženje s nastavnicima i učenicima (približno 350 sudionika);

u 12:00 sati - na Trgu bana Josipa Jelačića učenici/ce su građanima dijelili poruke mira i tolerancije, u suradnji sa Savjetovalištem Luka Ritz i OŠ Prečko (podijeljeno preko 1000 poruka građanima).

U Velikoj Gorici se također održala akcija s učenicama i učenicima u Centru za djecu, mlade i obitelj Velika Gorica, od 12 do 14 sati.

Što se tiče Primorsko-goranske županije, u Ateljeu Mirne Kutleše, Volosko, mlađi su izrađivali brodove od papira s porukama tolerancije. Škole koje su

sudjelovale u akciji su: OŠ Milan Brozović Kastav, OŠ Podmurvice, OŠ Kozala i Gimnazija Eugena Kumičića, Opatija. U 12 sati su se brodovi porinuli s rive u Voloskom kako bi se proširila poruka mira i tolerancije

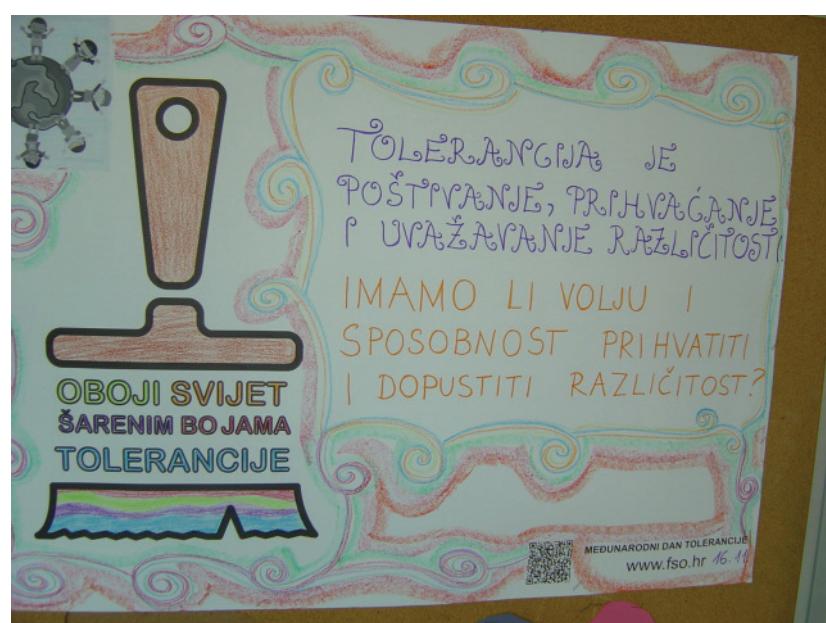
U sklopu projekta još su:

- tiskani plakati koje su učenici ukrašavali svojim porukama,
- tiskane majice Dan tolerancije koje su nosili učenici koji su izašli na Trg bana Jelačića te su pripremljene:
- Zbirka Nastavnih priprema s tematikom tolerancije i nenasilja koju su nastavnici primjenili u radu s učenicima
- Video film Dan tolerancije.

Zbirka Nastavnih priprema na temu tolerancije preuzeta je s web stranice www.fso.hr preko 750 puta, a poster gotovo 400 puta. Ujedno je objavljena 31 vijest različitih medija o Danu tolerancije.

Ukupno broj sudionika i korisnika Dana tolerancije tako se popeo na nekoliko tisuća, a sigurni smo da postoji još niz škola koje su obilježile Dan tolerancije i koje će se iz godine u godinu uključivati u akciju.

Eli Pijaca Plavšić



Učenički rad povodom Međunarodnog dana tolerancije

Jolie-Pitt Foundation
1990 S. Bundy Drive, Suite 200
Los Angeles, CA 90025

October 6, 2011

Ms. Vesna Puhovski
President
Forum for Freedom in Education
King Držislava 12, 10 000 Zagreb
Croatia

Dear Ms. Vesna Puhovski,

Over the past year I have been fortunate enough to learn more about your beautiful country and its history. This summer I met with President Josipovic to discuss the issue of landmines in Croatia – a problem I first learned about ten years ago during a trip to Cambodia. Visiting with those wounded by landmines, I learned about the unseen threats people can continue to face years after war has ended.

Peace education is key to promoting a stable, democratic society. And the Forum for Freedom in Education's efforts to educate young people how to resolve conflicts without violence is of critical importance to build lasting peace. Although unable to attend your conference on "The Key to Peace" in Kastav, Croatia on October 7, 2011, I am inspired by your activities in furtherance of education and peace in Croatia and would like to make a donation to support your work educating children.

Warm regards,

Angelina Jolie

ISTRAŽIVAČKI PROJEKT O STAVOVIMA I ISKUSTVIMA NERELIGIOZNIH RODITELJA PREMA OBRAZOVNOM SUSTAVU U REPUBLICI HRVATSKOJ

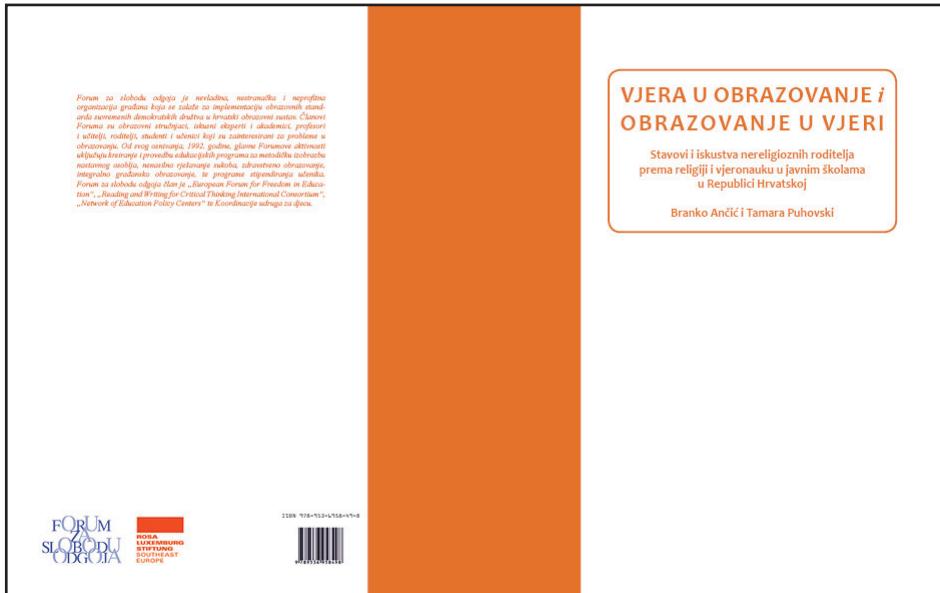
Od siječnja 2011. zahvaljujući potpori Zaklade Rosa Luxemburg, kojoj je ovaj projekt jedan od prvih koji su finansirali u Hrvatskoj, provodili smo u suradnji s Udrugom za zaštitu ireligioznih osoba "Protagora" istraživački projekt o stavovima i iskustvima nereligioznih roditelja prema religiji i vjeronomušci u javnim školama u RH.

Glavni cilj projekta bio je istraživanje stavova nereligioznih roditelja o religioznosti kao i poseban način na koji se vjerska pitanja rješavaju u sustavu obrazovanja njihove djece. Istraživanje je dalo uvid u probleme nereligioznih osoba i njihove djece, i iznijelo je neke slučajeve diskriminacije.

Razlog provedbe ovog istraživanja prije svega pronašli smo u u činjenici kako u Hrvatskoj postoji vrlo malo znanstvenih istraživanja i podataka vezanih uz ovu temu te je potrebno pridonijeti znanstvenoj analizi ove tematike, ali i artikulaciji potreba nereligioznih roditelja vezanim uz obrazovanje njihove djece.

Sam projekt pridonijeo je razumijevanju nereligioznih ponašanja i praksi u Hrvatskoj kao i pokretanju javne rasprave s ciljem aktualiziranja religijskog obrazovanja u obrazovnom sustavu te stvaranja mogućnosti artikulacije potreba nereligioznih osoba u obrazovnom sustavu.

Naglasak istraživanja bio je na osnovnoškolskom obrazovnom sustavu jer su osnovnoškolska



Forum za slobodu odgoja je nevladina, nezavisna i neprofitna organizacija građana koja se zadaje za implementaciju obrazovnog standarta suvremenih demokratskih društava u hrvatski obrazovni sustav. Članovi Foruma su obrazovni stručnjaci, izbuni eksperti i akademici, profesori učitelji i pedagozi, te aktivisti i aktivistkinje za pravo na obrazovanje i obrazovanje. Od svog osnivanja, 1993. godine, glavne Forumove aktivnosti uključuju kreiranje i provođenje edukacijskih programa za metodike izobrazbe matične i učiteljske generacije, te razvoj i provođenje programskih i projektnih inicijativa u obrazovanju, te programi stipendiranja studenata. Forum za slobodu odgoja član je „European Forum for Freedom in Education“, „Reading and Writing for Critical Thinking International Consortium“, „Network of Education Policy Centres“ te Konsolidacije udruge za djeca.

VJERA U OBRAZOVANJE i OBRAZOVANJE U VJERI

Stavovi i iskustva nereligioznih roditelja prema religiji i vjeronomušci u javnim školama u Republici Hrvatskoj

Branko Ančić i Tamara Pušovski

djeca u toj dobi u kojoj izgrađuju stavove prema religiji.

Projekt je proveden u 3 faze:

I. analiza postojećih podataka o strukturi i broju nereligioznih osoba

II. stvaranje fokus grupe i provođenje intervjuja s ispitanicima s ciljem otkrivanja njihovih vrijednosti i ideja

III. ispitivanje stavova ispitanika o religijskom obrazovanju njihove djece u sklopu obrazovnog sustava, ulozi dominantne religije kao i o njihovim očekivanjima od obrazovnog sustava. Također ispitanici su imali mogućnost izraziti svoje preporuke za promjene u postojećem sustavu obrazovanja posebice dijela vezanog uz religijsko obrazovanje. Poseban naglasak stavljen je na njihovim stavovima o vjeronomušci kao dijelu osnovnoškolskih programa.

U istraživanju je sudjelovalo četrdesetak roditelja koji se izjašnavaju kao nereligiozne osobe tj. oni koji su se izjasnili da ne pripadaju niti jednoj religiji, a čija djeca pohađaju osnovne škole u Zagrebu, Rijeci i Splitu. Održana su 22

intervjua te je 17 roditelja sudjelovalo u 3 fokus grupu.

Rezultati projekta predstavljeni su javnosti na okruglom stolu koji se održao 13. prosinca 2011. godine. Osim rezultata projekta, predstavljena je i publikacija "Vjera u obrazovanje i obrazovanje u vjeri" koju su napisali Branko Ančić i Tamara Puhovski, istraživači na ovom projektu.

Eli Pijaca Plavšić



STIPENDIJSKI PROGRAMI

ASSIST i HMC stipendije

Iz suradnje Forum za slobodu odgoja te dugogodišnjih partnerskih organizacija ASSIST-a iz Sjedinjenih Američkih Država i HMC-a iz Velike Britanije, tijekom 2011. godine dobili smo još jednu generaciju stipendistica u programu jednogodišnjih stipendija za učenike i učenice hrvatskih srednjih škola.

HMC

Katarina Kajić, učenica Srednje škole Vladimira Nazora, Čabar, pohađa Chigwell School, Engleska.

Petra Požgaj, učenica Prve gimnazije, Varaždin, pohađa Seaford College, Petworth, Engleska

Ornela Rodić, učenica Srednje škole, Jastrebarsko, pohađa Trent College, Long Eaton, Engleska

Antonia Dajak, učenica V. gimnazija, Zagreb, pohađa New Hall School, Chelmsford, Engleska

Josipa Abramović, učenica Upravne i birotehničke škole, Zagreb, pohađa Dollar Academy, Škotska

ASSIST

Lucia Giurini, učenica Talijanske srednje škole, Rovinj, pohađa Shady Side Academy, Pittsburgh, PA

Jelena Končar, učenica Srednje škole Dr. Ivana Kranjčeva, Đurđevac, pohađa Westminster School, Simsbury, CT

Ema Prohić, učenica VII. gimnazije, Zagreb, pohađa The Lawrenceville School, NJ

Ingrid Tomljanović, učenica Klasične gimnazije, Zagreb, pohađa The White Mountain School, Bethlehem, NH

HMC za nastavnike

U 2011. godini ostvarena je nova suradnja s HMC-om na njihovom programu za nastavnike i nastavnice. Cilj programa je omogućiti nastavnicima stručno usavršavanje i radno iskustvo te upoznavanje obrazovnog sustava Velike Britanije, britanske kulture, kao i usavršavanje engleskog jezika. Većina pozicija namijenjena je srednjoškolskim nastavnicima, no postoje i mogućnost prijave nastavnika nižih razreda te odgojitelja u vrtićima.

Kandidati koji se namjeravaju prijaviti moraju dobro poznavati engleski jezik, biti kompetentni u predmetnim područjima, otvoreni, prilagodljivi, marljivi, fleksibilni te visoko motivirani za sudjelovanje u programu razmjene.

Tijekom boravka, odabrani nastavnici će dobivati i plaću, a smještaj i hrana bit će osigurani od strane škola primateljica.

Na natječaj se prijavilo 8 nastavnica, a rezultati natječaja očekuju se do kraja svibnja 2012. godine.

New York University Abu Dhabi



Nastavljena je i suradnja s New York University Abu Dhabi i Institute for International Education. Ovom suradnjom omogućuje se stipendisticama i stipendistima programa ASSIST i HMC da, preko Forum za slobodu odgoja, dobiju preporuku za studiranje na novom kampusu New York Universitya u Abu Dhabiju. Na internom natječaju među bivšim stipendistima izabrane su dvije bivše stipendistice za koje je Forum izradio cijelokupnu prijavnu dokumentaciju, te ih preporučio za studiranje na NYU Abu Dhabi.

Jedna od predloženih kandidatkinja bila je pozvana da sudjeluje na Orientacijskom tjednu u Abu Dhabiju gdje su provedeni i

razgovori sa svim kandidatima. Na žalost, kandidatkinja Forum-a nije dobila poziv da studira na ovom sveučilištu.

Želeći našim stipendistima i stipendisticama i dalje omogućiti široki raspon obrazovnih mogućnosti, Forum će nastaviti ovu suradnju te svake godine kandidirati nove učenike i učenice za studiranje u Abu Dhabiju.

Stipendije Mesne industrije Braća Pivac

Drugu godinu za redom nastavljena je suradnja i s Mesnom industrijom „Braća Pivac“ na programu stipendija za studente/ice s područja Grada Vrgorca i prigradskih naselja, s ciljem potpore i pomoći u dalnjem studiju tijekom akademске godine 2011./2012..

Nakon provedenog Natječaja, Povjerenstvo za izbor stipendista odlučilo je, u dogовору с Mesnom industrijom Braća Pivac, dodijeliti 25 stipendija za nadarene studentice i studente te studentice i studente iz socijalno ugroženih obitelji Grada Vrgorca i prigradskih naselja.

Ukupna vrijednost ovogodišnjeg stipendijskog fonda Mesne industrije Braća Pivac iznosi 157.000,00 kuna.

Ulaganje u lokalnu zajednicu prepoznaju i sami stipendisti. Tako, Nikolina Jurić, stipendistica MI Braća Pivac u akademskoj godini 2010./2011. kaže kako je uvijek u razgovoru s kolegama bila ponosna što u njenom gradu postoji netko tko brine za odlične studente. „S ponosom sam uvijek mogla istaknuti da imam stipendiju MI Braća Pivac“, naglasila je Nikolina.

Forum za slobodu odgoja i Mesna industrija Braća Pivac i u budućnosti će poticati izvrsnost kod studenata, a uspješnu suradnju će nastaviti i dalje.

Mario Bajkuša



Stipendistice ASSIST-a generacija 2011./2012. (gore) i stipendistice HMC-a generacija 2011./2012. (desno)



VOLONTERI

Tijekom 2011. godine Europa je obilježavala **Godinu volontera** odajući tako poštovanje i priznanje svima koji dio svog vremena poklanjaju drugima ili poklanjaju svoje vrijeme i rad razvoju zajednice u kojoj žive.

Volonterski rad iznimno je važan za rad Forum-a za slobodu odgoja i radu s volonterima posvećuje se iznimna pažnja.

Volonteri su uključeni u sve aspekte rada Forum-a, a posebno su uključeni u provedbu projekata i programa kako bi stekli znanja i vještine u području upravljanja projektima, poslovne komunikacije, organizacije, upravljanja i planiranja.

Također, volonteri su aktivno uključeni i u sve aktivnosti zagovaranja koje provodi Forum, koje provodi zajedno sa školama, nastavnicima i učenicima.

Volonteri i volonterke su sveukupno odradili **više od 3.570 radnih sati** tijekom 2011. godine.

Vrijednost njihova rada, ako se uzme satnica za istovrsni posao iz cjenika Studentskog centra, **iznosi preko 89.000,00 kuna**.

Tijekom 2011. godine volonteri Forum-a za slobodu odgoja bili su:

- **Jelena Perak**, volonterka u Medijacijskom centru Zagreb,
- **Filip Gospodnetić**, volonter u Medijacijskom centru Zagreb,
- **Iva Tustanovski**, volonterka na programu „stipendije@fso“,
- **Ivana Živčić**, volonterka na programu „Integralno građansko obrazovanje“,
- **Jasmina Kovač**, volonterka na programu „Integralno građansko obrazovanje“,
- **Luka Čvarek**, volonter na administrativnim poslovima,
- **Valentina Jurčić**, volonterka na programu „Integralno građansko obrazovanje“,

- **Kristina Tolić**, volonterka u Medijacijskom centru Rijeka,
- **Lana Šešelj**, volonterka na programu „stipendije@fso“,
- **Damir Bubanović**, volonter na administrativnim poslovima,
- **Marija Čaćić**, volonterka u Medijacijskom centru Zagreb,
- **Aleksandra Pijuko**, volonterka u Medijacijskom centru Zagreb,
- **Borna Foršek**, volonter na administrativnim poslovima,
- **Ivana Veldić**, volonterka u Medijacijskom centru Zagreb,
- **Divna Rogić**, volonterka na programu „Integralno građansko obrazovanje“,
- **Domagoj Morić**, volonter za odnose s javnošću,
- **Ana Vrsalović**, volonterka na programu „Integralno građansko obrazovanje“,
- **Renata Herman**, volonterka na programu stipendija.

Mario Bajkuša

Na slikama:

Luka, Iva, Ana
 Divna, Borna, Lana
 Filip, Jelena, Ivana, Matija
 Domagoj
 Renata, Ivana, Jasmina



FORUM U MEDIJIMA 2011. GODINE

Tijekom 2011. godine Forum je nastavio aktivno komunicirati s medijima i sa širim javnosti putem različitih komunikacijskih kanala. Osim putem medija, nastavnici/ce i šira javnost mogli su mnoge informacije o aktivnostima, programima i projektima dobiti putem društvenih mreža – Facebooka i Twittera. Krajem godine, Forum je aktivno počeo koristiti i račun na društvenoj mreži Google+.

Kako bi se poboljšala komunikacija sa svim interesno-utjecajnim skupinama i širim javnosti, tim Forum-a je sredinom 2011. godine izradio Strateški plan komunikacijskih aktivnosti 2012.-2015. godine. Planom su utvrđeni svi aspekti komunikacije Forum-a, a ključni dio odnosi se na komunikaciju s medijima.

Tijekom prošle godine Forum je uložio iznimne napore kako bi programi i aktivnosti bili zapaženi u medijima. Taj napor vidljiv je u činjenici broja objavljenih medijskih objava – 2010. godine objavljeno je 151 medijski prilog, a tijekom 2011. godine 249 medijskih priloga, što je porast od 65% u odnosu na 2010. godinu.

Medijske aktivnosti obuhvaćale su sve komunikacijske kanale – tisk, radio, televiziju i internet.

Kao što se može vidjeti iz grafikona „Pojavljivanje prema vrsti medija“, Forumove aktivnosti i programi najviše su bili prisutni na različitim internetskim stranicama (82%), dok radio i televizija zauzimaju 11%. Ostalih 7% medijskih objava odlazi na tisk (dnevne novine, tjednici, dvotjednici, mjesečnici i publikacije/bilteni).

Kada se radi o promociji pojedinih aktivnosti i programa u Forumu, u prošloj godini najviše medijskih objava napravljeno je za program Medijacije, program stipendija, istraživanja „Vjera u obrazovanje i obrazovanje u vjeri: Stavovi i iskustva nereligijsnih roditelja prema

religiji i vjeronomaku u javnim školama u Republici Hrvatskoj“ te aktivnosti vezane uz Međunarodni dan tolerancije.

Nadalje, tijekom prošle godine Forum je izdao 18 objava, priopćenja i izjava za medije i širu javnost.

Domagoj Morić

NEKA RATIŠTA POSTANU IGRALIŠTA HUMANITARNA AKCIJA OŠ MILAN BROZOVIĆ I VEŽICA

Angelina i Brad podržat će kastavske i riječke školarce

U humanitarnoj akciji »7 kuna za sigurnu igru« skupljeno je 20 tisuća kuna, a novčano će je podržati Angelina Jolie i Brad Pitt putem svoje Fundacije Pitt-Brozo

RJEĐAKA i kastavski i riječki školarci su

20 tisuća kuna za razmišljanje

u ožujku. Nove igre podržati

Lidovoj Oske, a njihovo

humanitarnu akciju je

uzuzeću od 20.000 kuna,

a Marija Pleščić, predstavnik

Fundacije Pitt-Jolie. Akcija

logi u organizaciji OŠ

na škola »Milan Brozović

Kastav i rječka OS »Vežica«

za četvrtak, 10. ožujka, u četvrtom

kilometru minskih

sumnjičivoj području u

Lidovoj Oske, a takođe

kako bi se ono prevorio u

siguran prostor za igru.

Projekt je organiziran

»Neka ratišta postanu igra-

lišta, a igrašta – miriljani-

doši!«, a cilj je da se učen-

nog odgrijte za mir. Namjera

je pokrenuta da im prid-

učeđe u stručnoj akciji,

na kojoj su na kastavskoj

konferenciji o mri „Ključ za

mir“ udržana u partnerstvu

s Gradom Kastavom, Hrvats-

kim centrom za razmazanje

i Forumom za slobodu

izazvanom je jer se radi o

matrimonijskom području

u Licko-senjskoj županiji,

zbog čega je upravo sigur-

nosti, a ne sigurnost, slijede-

će, a pogrevo dvece

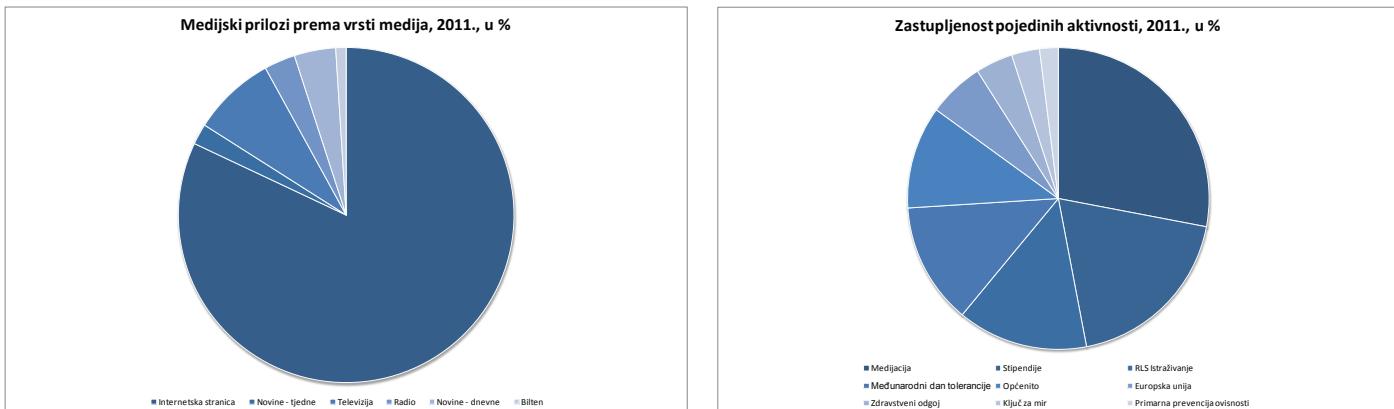
izazvanih akcija imen-

ujući, a ne mogućnosti biti

odmaknute od

kuće, a ne učenja, a ne

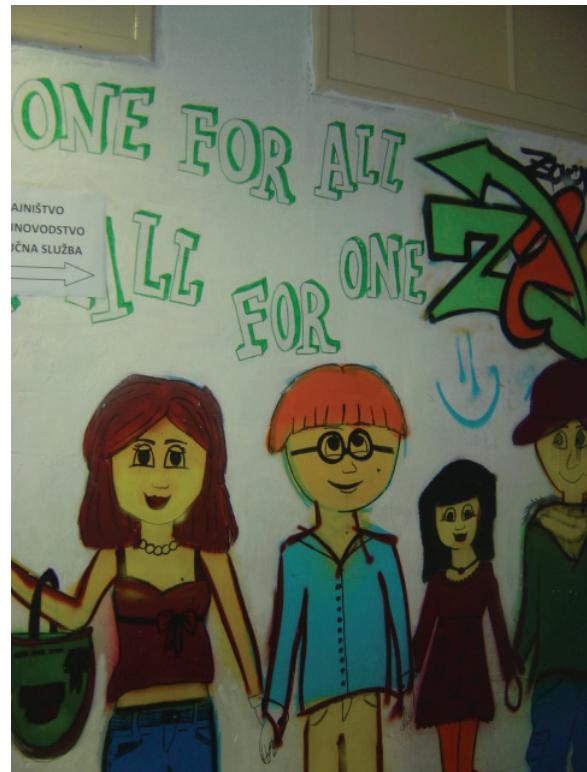
znanja, a ne učen



Datum	Naslov objave za medije/reakcije/poziva
12.01.2011.	Objava za medije – Raspisan Natječaj „Možemo to riješiti“
07.03.2011.	Objava za medije – Odabранo osam stipendistica za školovanje u Velikoj Britaniji i SAD-u
05.04.2011.	Objava za medije – Objavljeni rezultati natječaja „Možemo to riješiti“
17.05.2011.	Poziv medijima – Konferencija „Možemo to riješiti! Sukob i suradnja – medijacija u radu s djecom i mladima“
20.05.2011.	Objava za medije – Započela je konferencija „Možemo to riješiti! Sukob i suradnja – medijacija u radu s djecom i mladima“
21.05.2011.	Poziv medijima – Okrugli stol „Građani i Europska unija: informiranje, zagovaranje i educiranje o Europskoj uniji“
13.06.2011.	Priopćenje za javnost – Osuđujemo događaje u Splitu!
25.08.2011.	Poziv medijima – Trening Nenasilna komunikacija – put za rast u radu s mladima
01.09.2011.	Priopćenje za javnost – Raspisan Natječaj za dodjelu stipendija Mesne industrije Braće Pivac
05.09.2011.	Priopćenje povodom početka nove školske godine
03.10.2011.	Objava za medije – „Danas učenici, sutra lideri!“
06.10.2011.	Objava za medije – Angelina Jolie: „Obrazovanje je izuzetno važno u promicanju demokratskog društva!“
14.10.2011.	Objava za medije – Nastavnici i studenti – poučavajte u školama Velike Britanije!
26.10.2011.	Mesna industrija Braća Pivac iz Vrgorca dodijelila stipendije u vrijednosti 157.000,00 kuna
10.11.2011.	Stop iskorištavanju djece u izbornim promidžbenim kampanjama!
11.11.2011.	Poziv medijima - Obojimo Hrvatsku šarenim bojama tolerancije!
16.11.2011.	Izjava za medije povodom Međunarodnog dana tolerancije
09.12.2011.	Poziv medijima na predstavljanje rezultata istraživanja „Vjera u obrazovanje i obrazovanje u vjeri“

SUDJELOVANJE NA DOMAĆIM I MEĐUNARODNIM KONFERENCIJAMA

- Sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji „Trends in Educational Development”, Moskva, 17. – 20. veljače 2011. – Eli Pijaca Plavšić sudjelovala je u radu konferencije zahvaljujući pozivu OSI – ESP i Moscow Higher School for Economics
- Sudjelovanje na radionici „Education in Fragile Context”, Sarajevo, travanj 2011. – Eli Pijaca Plavšić sudjelovala je u radionici zahvaljujući pozvu OSF Bosna i Hercegovina
- Sudjelovanje na konferenciji „Advancing Participation and Representation of Ethnic Minority Groups in Education”, Durres, Albanija, travanj 2011. – Eli Pijaca Plavšić sudjelovala je u radu konferencije kao savjetnica na projektu u Hrvatskoj
- Sudjelovanje na konferenciji Educationin Global Context – Ljubljana, Slovenija, listopad 2011. – Eli Pijaca Plavšić sudjelovala je u radu konferencije zahvaljujući pozivu udruge Sloga iz Ljubljane
- Sudjelovanje na treningu „Non Violent Approach to Peace Building”, Loughborough, Ujedinjeno Kraljevstvo, 17-24.srpanj 2011. – Ana Karlović i Marina Brkić sudjelovale su na međunarodnom treningu u sklopu programa Mladi na djelu.
- Sudjelovanje na „Regional Conference CSO Sustainability in the IPA Countries”, Beograd, 23.-25. ožujka 2011.; sudjelovao: Mario Bajkuša
- Sudjelovanje na People to People konferenciji „Good practices in the consultation of CSOs in the local decision-making process”, Zadar, 18.-20. travnja 2011.; sudjelovao: Mario Bajkuša
- Sudjelovanje na Danima udruga 2011., Pula, 26.-28. svibnja 2011.; sudjelovao: Mario Bajkuša
- Sudjelovanje na Ljetnjoj školi „School governance: the challenges of decentralization, autonomy and social responsibility” u organizaciji Network of Education Policy Center, Ohrid, Makedonija, 4.-8. srpnja 2011.; sudjelovao: Mario Bajkuša
- Sudjelovanje na studijskom posjetu „Education for sustainable development in Flemish schools” u sklopu Programa cjeloživotnog obrazovanja Europske unije kojeg administriira Agencija za mobilnost i programe Europske unije, Bruxelles, Belgija, 21.-25. studenog 2011.; sudjelovao: Mario Bajkuša
- Sudjelovanje na Godišnjoj skupštini „Network of Education Policy Center”, Istanbul, Turska, 1.-4. prosinca 2011.; sudjelovao: Mario Bajkuša



FINANCIJSKO IZVJEŠĆE ZA 2011. GODINU

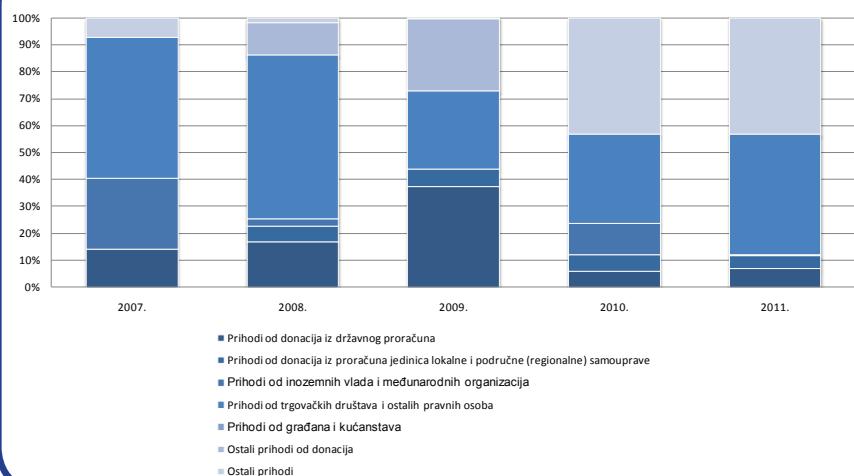
Kod	Stavka	2010.	2011.	Indeks
3	PRIHODI	1.360.692,00 kn	1.551.463,00 kn	114
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	586.143,00 kn	658.959,00 kn	112
32	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	-	-	-
33	Prihodi po posebnim propisima	-	-	-
34	Prihodi od imovine	3.714,00 kn	11.737,00 kn	316
35*	Prihodi od donacija*	770.835,00 kn	880.767,00 kn	114
36	Ostali prihodi	-	-	-
4	RASHODI	1.514.661,00 kn	1.363.214,00 kn	90
41	Rashodi za radnike	434.535,00 kn	444.094,00 kn	102
42	Materijali rashodi	984.849,00 kn	727.212,00 kn	74
43	Rashodi amortizacije	41.831,00 kn	31.080,00 kn	74
44	Financijski rashodi	5.146,00 kn	6.728,00 kn	131
45	Donacije	48.300,00 kn	154.100,00 kn	319
46	Ostali rashodi	-	-	-
3-4	PRIHODI - RASHODI	-153.969,00 kn	188.249,00 kn	

35	PRIHODI OD DONACIJA	770.835,00 kn	880.767,00 kn	114
351	Prihodi od donacija iz proračuna	164.366,00 kn	180.334,00 kn	110
3511	<i>Prihodi od donacija iz državnog proračuna</i>	81.666,00 kn	107.334,00 kn	131
3512	<i>Prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave</i>	82.700,00 kn	73.000,00 kn	88
352	Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	157.403,00 kn	5.138,00 kn	3
353	Prihodi od trgovackih društava i ostalih pravnih osoba	449.066,00 kn	695.295,00 kn	155
354	Prihodi od građana i kućanstava	-	-	-
355	Ostali prihodi od donacija	-	-	-

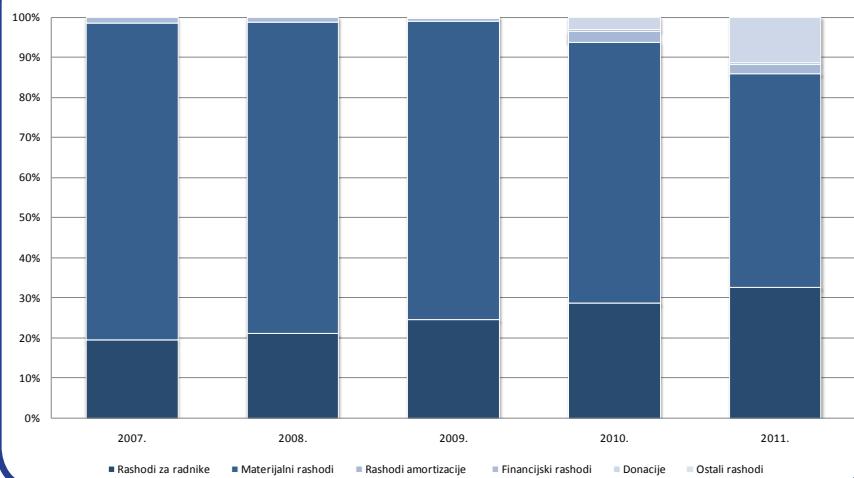
KRETANJA 2000-2011



Prihodi 2007.-2011., u %



Rashodi 2007.-2011., u %



AKTIVNOSTI PRIKUPLJANJA SREDSTAVA U 2011. GODINI

Općenito

U 2011. godini Forum za slobodu odgoja je prijavio **43 projekta** na različite natječaje tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, natječaje državnih tijela, natječaje za sredstva iz sredstava Europske unije i međunarodnih organizacija. U usporedbi s 2010. godinom, prijavljeno je 16 projekata više.

Zaključno s 31. prosincem 2011. godine 22 projekta su odbijena, 13 projekata je bilo prihvaćeno i ugovorenog, a 8 projekata je bilo u postupku natječaja.

Najveći broj projekata prijavljen je na natječaje tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (L), zatim na različite natječaje za sredstva iz fondova i programa Europske unije (E). Na natječaje državnih tijela prijavljeno je 10 projekata, a na druge međunarodne natječaje bilo je prijavljeno 6 projekata.

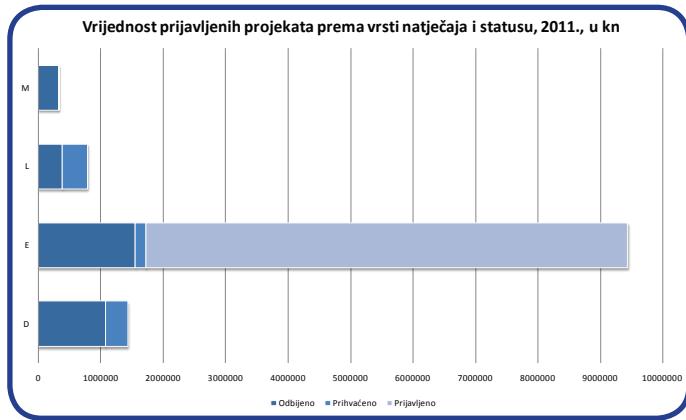
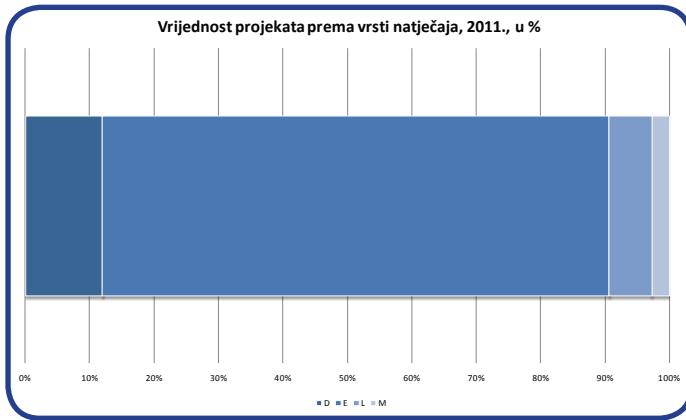
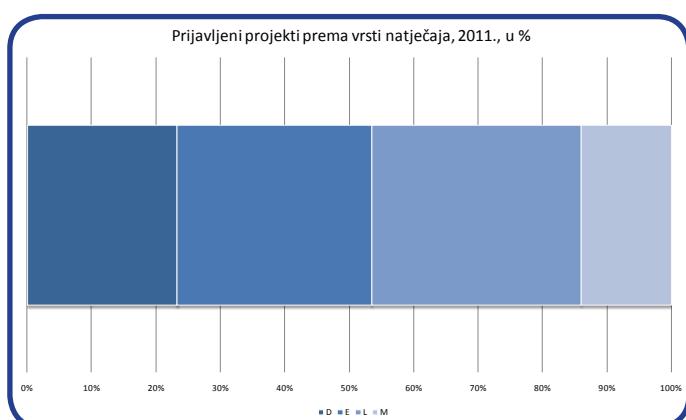
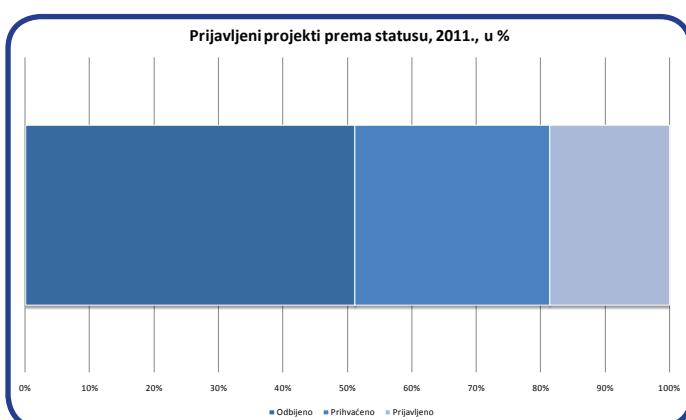
Ukupna vrijednost prijavljenih projekata iznosi **više od 11.990.000,00 kuna** što predstavlja

gotovo četverostruko povećanje u odnosu na 2010. godinu. Vrijednost prijavljenih projekata u 2010. godini bila je nešto više od 3.400.000,00 kuna.

Na projekte prijavljene na Europske natječaje otpada 78% ukupne vrijednosti prijavljenih projekata. Oko 11% otpada na projekte prijavljene na državne natječaje. Ostatak je podijeljen na projekte prijavljene na lokalne natječaje i natječaje međunarodnih organizacija.

Važno je napomenuti kako je **nešto više od 64% vrijednosti projekata** još uvijek u postupku natječaja. Radi se o nešto više od 7,7 milijuna kuna na projektima prijavljenima na natječaje unutar IPA darovinca koje su bile raspisane tijekom 2011. godine.

Rezultate natječaja za navedene projekte trebali bi se saznati tijekom 2012. godine.



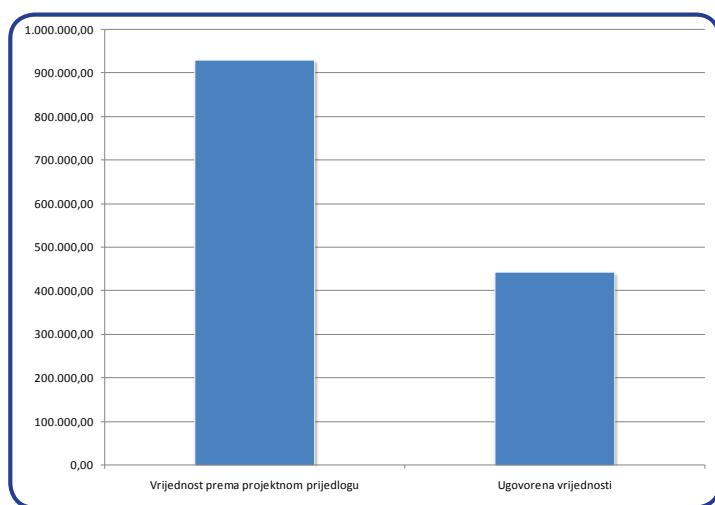
Ugovorene potpore

Donator	Projekt	Iznos potpore
American Secondary Schools for International Students and Teachers	Učeničke stipendije	
The Headmasters' and Headmistresses' Conference	Učeničke stipendije	
Nacionalna zaklada za razvij civilnog društva	Institucionalna potpora	
Agencija za mobilnost i programe Europske unije	Istraživanje i analiza stanja u području rada s mladima u Republici Hrvatskoj	12.000,00 kn
Grad Velika Gorica	Mladi medijatori	15.000,00 kn
Grad Zagreb, Gradska ured za obrazovanje, kulturu i šport	Integralno građansko obrazovanje. Osnaživanje studenata i studentskih predstavnika u području građanskog odgoja i obrazovanja	50.000,00 kn
Grad Zagreb	Priprema mladih stručnjaka za lakše zapošljavanje u odgojno-obrazovnim ustanovama putem edukacije iz vještina komunikacije i rješavanja sukoba	10.000,00 kn
Grad Zagreb	Dan tolerancije 2011.	13.000,00 kn
Grad Zagreb, Ured gradonačelnika	4. ljetna EU akademija	15.000,00 kn
Grad Zagreb, Gradska ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom	"Možemo to rješiti!" Medijacijski centar Zagreb	30.000,00 kn
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Primarna prevencija ovisnosti. Informiranje i edukacija učenika, roditelja i nastavnika	50.000,00 kn
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Veliki medijatori za male medijatore. Osnaživanje školskih i vršnjačkih medijatora	19.000,00 kn
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	ENJoinED. Potpora procesu uključivanja obrazovanja za održivi razvoj u obrazovni sustav	35.000,00 kn
NESSsT	Istraživanje za potrebe provedbe savjetovanja u procesu izrade poslovnog plana socijalnog poduzetništva	5.287,00 kn
Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske	Integralno građansko obrazovanje. Osnaživanje studenata i studentskih predstavnika u području građanskog odgoja i obrazovanja	20.000,00 kn
Europska unija, Youth in Action	Nenasilna komunikacija - put za rast u radu s mladima	169.972,99 kn

Vrijednost projekata prema projektnom prijedlogu podrazumjeva iznos proračuna projekta koji je prijavljen sukladno tekstu natječaja i pravilima vezanima za izradu proračuna.

Većina natječaja imaju odredbe minimalnog i maksimalnog iznosa proračuna i prema tim odredbama se prijavljuje projekt.

Postoji praksa među određenim donatorima, posebno na natječajima tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave i državne uprave da se dodjeljuju potpore niže i od onih propisanih samim natječajem.



Odbijene donacije i potpore

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency

- Let's Talk Europe
- Reading and Writing Talking Adults*

Emergency Fund

- Profesija medijator

European Fund for Balkans

- Europe at the Croatian Universities

Europska komisija

- Donate Your Question, Vision, Action

Europska komisija, program "Youth in Action"

- Be Active! Be Visible!

Grad Velika Gorica

- Primarna prevencija ovisnosti
- Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje

Grad Zagreb

- Edukacijom do zdravlja. Promocija zdravih stilova života među djecom i mladima
- ENJoinED. Potpora procesu uključivanja obrazovanja za održivi razvoj u obrazovni sustav
- Edukacija o Europskoj uniji
- Integralno građansko obrazovanje

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

- Doniraj pitanje-kreiraj raspravu

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

- ENJoinED. Potpora procesu uključivanja obrazovanja za održivi razvoj u obrazovni sustav

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

- Medijacija u sustavu socijalne skrbi: prilozi implementaciji medijacije u savjetodavni rad

Network of Education Policy Centers

- Obrazovni.info

Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske

- Prevencija nasilja u obitelji razvojem vještina rješavanja sukoba i medijacije

Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država

- Peer Mediation in Schools

Zagrebačka županija

- Medijacija. Prevencija nasilja edukacijom stručnjaka
- Edukacijom do zdravlja

Projekti u postupku (na dan 31.12.2011.)

Europska unija/Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije

- Your Way (nositelj)
- Local Partnership for Anticorruption Education (nositelj)
- Sustainable Schools, Sustainable Society (nositelj)
- Paint the World with Tolerance (nositelj)

Europska unija/Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

- Evidence Based Early Educational Interventions
- Developing Curricula Culture (partner)

Europska unija/Hrvatski zavod za zapošljavanje

- Path to Highly Qualified Teachers

Europska unija/Europska komisija/DG Education

- SIRIUS project

FSO2011